

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2013-2014

5 NOVEMBRE 2013

Projet de loi portant assentiment à la Convention concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants, faite à La Haye le 19 octobre 1996

SOMMAIRE

	Pages
Exposé des motifs.....	2
Projet de loi.....	15
Convention concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants.....	16
Avant-projet de loi.....	34
Avis du Conseil d'État.....	35

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2013-2014

5 NOVEMBER 2013

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, gedaan te 's Gravenhage op 19 oktober 1996

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	2
Wetsontwerp	15
Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen.....	16
Voorontwerp van wet	34
Advies van de Raad van State.....	35

EXPOSÉ DES MOTIFS

1. Introduction

Le gouvernement a l'honneur de soumettre à votre assentiment la Convention du 19 octobre 1996 concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants. Elle a été élaborée dans le cadre de la Conférence de La Haye de droit international privé.

Cette Convention trouve son origine dans la décision prise le 29 mai 1993 par les États représentés à la dix-septième session de la Conférence de La Haye de droit international privé qui envisage la révision de la Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs. Adoptée à l'unanimité des États membres présents lors de la session plénière du 18 octobre 1996, le texte a été ouvert à la signature des États immédiatement après la signature de l'Acte final de la dix-huitième session, le 19 octobre 1996.

La Convention remplace, pour les États qui y sont parties, la Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs, entrée en vigueur le 4 février 1969. La Belgique n'a jamais signé cette dernière.

Conformément à son article 61, la Convention est entrée en vigueur dans l'ordre international le 1er janvier 2002.

La Belgique a signé ladite Convention le 1er avril 2003, sur la base de la décision du Conseil de l'Union européenne du 19 décembre 2002, autorisant les États membres à signer, dans l'intérêt de la Communauté, la Convention de La Haye du 19 octobre 1996 concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants (1).

Les États membres de l'Union européenne étaient invités à déposer simultanément leurs instruments de ratification si possible avant le 5 juin 2010 conformément à l'article 3 de la décision du Conseil du

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

De regering heeft de eer u het Verdrag van 19 oktober 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen ter goedkeuring voor te leggen. Het werd uitgewerkt in het kader van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht.

Dit Verdrag is gegrond op de beslissing genomen op 29 mei 1993 door de staten vertegenwoordigd op de zeventiende zitting van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht dat de herziening overwoog van het Verdrag van 5 oktober 1961 betreffende de bevoegdheid der autoriteiten en de toepasselijke wet inzake de bescherming van minderjarigen. De lidstaten aanwezig tijdens de plenaire vergadering van 18 oktober 1996 hebben de tekst aangenomen met eenparigheid van stemmen, waarna de tekst werd opengesteld ter ondertekening door de lidstaten onmiddellijk na de ondertekening van de Slotakte van de achttiende zitting op 19 oktober 1996.

Het Verdrag vervangt, voor de staten die partij zijn, het Verdrag van 5 oktober 1961 betreffende de bevoegdheid der autoriteiten en de toepasselijke wet inzake de bescherming van minderjarigen, dat in werking trad op 4 februari 1969. België heeft dat Verdrag nooit ondertekend.

Overeenkomstig artikel 61, is het Verdrag in de internationale rechtsorde in werking getreden op 1 januari 2002.

België heeft voornoemd Verdrag ondertekend op 1 april 2003 op grond van de beschikking van de Raad van de Europese Unie van 19 december 2002 waarbij de lidstaten worden gemachtigd in het belang van de Gemeenschap het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen te ondertekenen (1).

De lidstaten van de Europese Unie werd verzocht de akten van bekraftiging indien mogelijk voor 5 juni 2010 gelijktijdig neer te leggen overeenkomstig

(1) Beschikking nr. 2003/93/EG, *PbEU*, nr. L 48, 21 februari 2003, blz. 1 en 2.

(1) Décision n° 2003/93/CE, *JOCE*, n° L 48, 21 février 2003, p. 1 et 2.

5 juin 2008 autorisant certains États membres à ratifier la Convention du 19 octobre 1996 concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants ou à y adhérer, dans l'intérêt de la Communauté européenne et autorisant certains États membres à procéder à une déclaration relative à l'application des règles internes pertinentes du droit communautaire (1).

L'Union européenne et les États membres ont, en effet, une compétence partagée pour conclure ladite Convention. Certains articles affectent le droit communautaire dérivé relatif à la compétence, à la reconnaissance et à l'exécution des décisions de justice, en particulier, le règlement (CE) n° 2201/2003 du Conseil du 27 novembre 2003 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale, dit « Bruxelles IIbis » (2). Les États membres gardent leurs compétences dans les domaines régis par la Convention qui n'affectent pas le droit communautaire.

La Convention ne comporte pas de clause permettant aux organisations économiques régionales, telle que la Communauté européenne, d'adhérer à la Convention. Seuls les États membres souverains peuvent être parties à celle-ci.

Le caractère mixte de la Convention (État fédéral, communautés, Commission communautaire française et Commission communautaire commune) a, par ailleurs, été établi le 18 février 2003 et le 27 octobre 2011 au sein du Groupe de travail « Traités mixtes », un organe consultatif de la Conférence interministérielle de Politique étrangère institué par l'accord de coopération du 8 mars 1994 entre l'État fédéral, les communautés, les régions et le Collège réuni de la Commission communautaire commune relatif aux modalités de conclusions des traités mixtes.

artikel 3 van de beschikking van de Raad van 5 juni 2008 waarbij bepaalde lidstaten worden gemachtigd om, in het belang van de Europese Gemeenschap, het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen te bekrachtigen of tot dit Verdrag toe te treden, en waarbij bepaalde lidstaten worden gemachtigd een verklaring af te leggen betreffende de toepassing van de interne voorschriften van het Gemeenschapsrecht (1).

De Europese Unie en de lidstaten hebben immers een gedeelde bevoegdheid om het voornoemde Verdrag te sluiten. Bepaalde artikelen hebben gevolgen voor het afgeleide gemeenschapsrecht betreffende de bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van gerechtelijke beslissingen, in het bijzonder, de verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van de beslissingen in huwelijkszaken en inzake ouderlijke verantwoordelijkheid (2), de zogenaamde verordening « Brussel IIbis ». De lidstaten behouden hun bevoegdheid in de gebieden geregeld door het Verdrag die geen afbreuk doen aan het gemeenschapsrecht.

Het Verdrag bevat geen clausule die het regionale economische organisaties, zoals de Europese Gemeenschap, mogelijk maakt om toe te treden tot het Verdrag. Enkel de soevereine lidstaten kunnen partij erbij zijn.

Het gemengde karakter van het Verdrag (de Federale Staat, de gemeenschappen, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie) is, overigens, op 18 februari 2003 en 27 oktober 2011 vastgesteld in de Werkgroep Gemengde Verdragen, een adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid, opgericht door het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde Verdragen.

(1) Décision n° 2008/431/CE, JOCE, n° L 151, 11 juin 2008, p. 36 à 48.

(2) JOCE, n° L 338, 23 décembre 2003, p. 1 à 29.

(1) Beschikking nr. 2008/431/EG, PbEU, nr. L 151, 11 juni 2008, blz. 36 tot 48.

(2) PbEU, nr. L 338, 23 december 2003.

2. Rétroactes

La protection de l'enfance en danger a toujours été au cœur des préoccupations de la Conférence de La Haye de droit international privé (1).

L'entrée en vigueur en juin 1996 de la Convention des Nations unies du 20 novembre 1989 relative aux droits de l'enfant a rendu nécessaire la révision de nombreuses législations nationales et de conventions internationales dont les solutions n'étaient plus en harmonie avec les principes nouveaux.

La révision de la Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs s'inscrit dans ce contexte général. Elle a aussi des causes plus spécifiques, tenant au succès relativement limité de cette Convention et aux imperfections révélées par plus de vingt années d'application.

Seuls treize États l'avaient ratifiée (Allemagne, Autriche, Espagne, France, Italie, Lettonie, Lituanie, Luxembourg, Pays-Bas, Pologne, Portugal, Suisse, Turquie). Par une notification, la République populaire de Chine autorisait l'application de cette Convention à la Région administrative de Macao.

L'une des principales difficultés auxquelles a donné lieu la Convention de 1961 vient de ce qu'elle a organisé la compétence concurrente des autorités de la résidence habituelle de l'enfant et de ses autorités nationales en matière de protection des mineurs (articles 1er et 4), sans compter les autorités de l'État de la présence de l'enfant ou de la situation des biens (article 8), et qu'elle a donné, en cas de conflit, la prééminence aux autorités nationales (article 4, § 4).

Une autre difficulté venait de l'incertaine signification de l'article 3 sur le rapport d'autorité *ex lege* (règle de conflit ou règle de reconnaissance) et de la problématique d'articulation de la loi nationale applicable à ce

(1) Convention du 12 juin 1902 pour régler la tutelle des mineurs ; Conventions des 24 octobre 1956 et 15 avril 1958 sur la loi applicable ainsi que la reconnaissance et l'exécution des obligations alimentaires envers les enfants, renouvelées et élargies par les deux Conventions du 2 octobre 1973 ; Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs ; Convention du 15 novembre 1965 concernant la compétence des autorités, la loi applicable et la reconnaissance des décisions en matière d'adoption ; Convention du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants ; Convention du 29 mai 1993 sur la protection des enfants et la coopération en matière d'adoption internationale.

2. Voorgeschiedenis

De bescherming van kinderen in nood was altijd de kern van de bekommernissen van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht (1).

De inwerkingtreding in juni 1996 van het Verdrag van de Verenigde Naties van 20 november 1989 betreffende de rechten van het kind vereiste een herziening van talrijke nationale wetgevingen en internationale verdragen waarvan de oplossingen niet meer in overeenstemming zijn met de nieuwe beginselen.

De herziening van het Verdrag van 5 oktober 1961 betreffende de bevoegdheid der autoriteiten en de toepasselijke wet inzake de bescherming van minderjarigen past in deze algemene context. Zij heeft ook meer specifieke oorzaken, die verband houden met het veeleer beperkte succes van dit Verdrag en de tekortkomingen, die na twintig jaar toepassing aan het licht zijn gekomen.

Slechts dertien staten hebben het bekraftigd (Duitsland, Frankrijk, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Spanje, Turkije, Zwitserland). Door een kennisgeving, stond de Volksrepubliek China de toepassing van dat Verdrag toe in de Speciale Administratieve Regio Macau.

Eén van de voornaamste moeilijkheden, waartoe het Verdrag van 1961 leidt, vloeit voort vanuit het feit dat het de parallelle bevoegdheid van de autoriteiten van de gewone verblijfplaats van het kind en van zijn nationale autoriteiten heeft georganiseerd inzake de bescherming van minderjarigen (artikelen 1 en 4), zonder de autoriteiten van de staat waar het kind zich bevindt of de ligging van vermogen (artikelen 8) in acht te nemen, en dat het, in geval van conflict, voorrang aan de nationale autoriteiten heeft verleend (artikel 4, vierde lid).

Een andere moeilijkheid vloeit voort uit de onduidelijke betekenis van artikel 3 over de gezagsverhouding *ex lege* (conflictregel of erkenningsregel) en de

(1) Verdrag van 12 juni 1902 tot regeling van de voogdij van minderjarigen ; Verdragen van 24 oktober 1956 en 15 april 1958 nopens de wet welke op alimentatieverplichtingen jegens kinderen toepasselijk is alsook nopens de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen over onderhoudsverplichtingen jegens kinderen, vernieuwd en uitgebreid door de twee verdragen van 2 oktober 1973 ; Verdrag van 5 oktober 1961 betreffende de bevoegdheid der autoriteiten en de toepasselijke wet inzake de bescherming van minderjarigen ; Verdrag van 15 november 1965 inzake de rechtsmacht, het toepasselijk recht en de erkenning van beslissingen inzake adoptie ; Verdrag van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen ; Verdrag van 29 mei 1993 inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van interlandelijke adoptie.

rapport et de la loi de la résidence habituelle applicable en principe aux mesures de protection. À ces critiques s'ajoutaient le mauvais fonctionnement de la coopération entre autorités imaginé par la Convention et l'absence de disposition sur l'exécution dans un État contractant des mesures de protection prises dans un autre (1).

3. Objectifs et objet de la Convention de La Haye du 19 octobre 1996 concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants

3.1. Objectifs de la Convention de La Haye du 19 octobre 1996 concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants

Comme le précise le préambule, les objectifs de la Convention du 19 octobre 1996 sont les suivants :

- renforcer la protection des enfants dans les situations à caractère international ;
- éviter les conflits entre les systèmes juridiques des États en matière de compétence, loi applicable, reconnaissance et exécution des mesures de protection des enfants ;
- rappeler l'importance de la coopération internationale pour la protection des enfants ;
- confirmer que l'intérêt supérieur de l'enfant doit être une considération primordiale ;
- réviser la Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs ;
- établir des dispositions communes en tenant compte de la Convention des Nations unies du 20 novembre 1989 relative aux droits de l'enfant.

problematiek van de samenhang van het nationale recht toepasselijk op deze verhouding en het recht van de gewone verblijfplaats dat in beginsel toepasselijk is op beschermingsmaatregelen. Bij deze kritiek voegt zich het slechte functioneren van de samenwerking van de autoriteiten opgezet in het Verdrag en het ontbreken van een bepaling over de tenuitvoerlegging in een Verdragsluitende Staat van de maatregelen tot bescherming genomen in een andere Staat (1).

3. Doelstellingen en doel van het Verdrag van 's-Gravenhage van 19 oktober 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen

3.1. Doelstellingen van het Verdrag van 's-Gravenhage van 19 oktober 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen

Zoals de preambule het vermeld zijn de doelstellingen van het Verdrag van 19 oktober 1996 de volgende :

- de bescherming van kinderen in internationale situaties verbeteren ;
- de conflicten vermijden tussen de rechtsstelsels van de staten ten aanzien van de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bescherming van kinderen ;
- aan het belang van internationale samenwerking voor de bescherming van kinderen herinneren ;
- bevestigen dat het belang van het kind voorop dient te staan ;
- het Verdrag van 5 oktober 1961 betreffende de bevoegdheid der autoriteiten en de toepasselijke wet inzake de bescherming van minderjarigen herzien ;
- gemeenschappelijke bepalingen vaststellen, rekening houdend met het Verdrag van de Verenigde Naties van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind.

(1) Rapport explicatif de Paul Lagarde du 15 janvier 1997 sur la Convention protection des enfants de 1996, 1998, <http://hcch.e-vision.nl/upload/expl34.pdf>, n° 3 et s.

(1) Toelichtend verslag van Paul Lagarde van 15 januari 1997 over het verdrag bescherming van kinderen van 1996, <http://hcch.e-vision.nl/upload/expl34.pdf>, nr. 3 e.v.

3.2. Champ d'application et objet de la Convention de La Haye du 19 octobre 1996 concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants

La Convention du 19 octobre 1996 s'applique aux enfants depuis leur naissance jusqu'à ce qu'ils atteignent l'âge de dix-huit ans (article 2).

La Convention « *a pour objet* :

- a) de déterminer l'État dont les autorités ont compétence pour prendre des mesures tendant à la protection de la personne ou des biens de l'enfant ;*
- b) de déterminer la loi applicable par ces autorités dans l'exercice de leur compétence ;*
- c) de déterminer la loi applicable à la responsabilité parentale ;*
- d) d'assurer la reconnaissance et l'exécution des mesures de protection dans tous les États contractants ;*
- e) d'établir entre les autorités des États contractants la coopération nécessaire à la réalisation des objectifs de la Convention (...). »* (article 1er).

Les mesures peuvent porter notamment sur :

- « a) l'attribution, l'exercice et le retrait total ou partiel de la responsabilité parentale, ainsi que la délégation de celle-ci ;*
- b) le droit de garde, comprenant le droit portant sur les soins de la personne de l'enfant, et en particulier celui de décider de son lieu de résidence, ainsi que le droit de visite, comprenant le droit d'emmener l'enfant pour une période limitée dans un lieu autre que celui de sa résidence habituelle ;*
- c) la tutelle, la curatelle et les institutions analogues ;*
- d) la désignation et les fonctions de toute personne ou organisme chargé de s'occuper de la personne ou des biens de l'enfant, de le représenter ou de l'assister ;*

3.2. Toepassingsgebied en doel van het Verdrag van 's-Gravenhage van 19 oktober 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen

Het Verdrag van 19 oktober 1996 is van toepassing op kinderen vanaf het tijdstip van hun geboorte totdat zij de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt (artikel 2).

Het Verdrag « *heeft tot doel* :

- a) de Staat aan te wijzen welks autoriteiten bevoegd zijn maatregelen te nemen ter bescherming van de persoon of het vermogen van het kind ;*
- b) het recht aan te wijzen dat door die autoriteiten in de uitoefening van hun bevoegdheid dient te worden toegepast ;*
- c) het op de ouderlijke verantwoordelijkheid toepasselijke recht te bepalen ;*
- d) de erkenning en de tenuitvoerlegging van de bedoelde beschermende maatregelen in alle verdragsluitende staten te verzekeren ;*
- e) tussen de autoriteiten van de verdragsluitende staten een zodanige samenwerking tot stand te brengen als noodzakelijk is voor het verwezenlijken van de doelstellingen van dit Verdrag. »* (artikel 1).

De maatregelen kunnen met name betrekking hebben op :

- « a) de toekenning, de uitoefening, de beëindiging of de beperking van ouderlijke verantwoordelijkheid, alsmede de overdracht ervan ;*
- b) gezagsrechten, met inbegrip van rechten betreffende de zorg voor de persoon van het kind, en in het bijzonder het recht om zijn verblijfplaats te bepalen, alsmede het omgangsrecht met inbegrip van het recht het kind voor een beperkte tijdsduur mee te nemen naar een andere plaats dan zijn gewone verblijfplaats ;*
- c) voogdij, curatele en overeenkomstige rechtsinstituten ;*
- d) de aanwijzing en de taken van enige persoon of lichaam, belast met de zorg voor de persoon of het vermogen van het kind, of die het kind vertegenwoordigt of bijstaat ;*

e) le placement de l'enfant dans une famille d'accueil ou dans un établissement, ou son recueil légal par kafala ou par une institution analogue ;

f) la supervision par les autorités publiques des soins dispensés à l'enfant par toute personne ayant la charge de cet enfant ;

g) l'administration, la conservation ou la disposition des biens de l'enfant. » (article 3).

Par contre, « *sont exclus du domaine de la Convention :*

a) l'établissement et la contestation de la filiation ;

b) la décision sur l'adoption et les mesures qui la préparent, ainsi que l'annulation et la révocation de l'adoption ;

c) les noms et prénoms de l'enfant ;

d) l'émancipation ;

e) les obligations alimentaires ;

f) les trusts et successions ;

g) la sécurité sociale ;

h) les mesures publiques de caractère général en matière d'éducation et de santé ;

i) les mesures prises en conséquence d'infractions pénales commises par des enfants ;

j) les décisions sur le droit d'asile et en matière d'immigration. » (article 4).

Les autorités compétentes pour prendre les mesures tendant à la protection de la personne et des biens de l'enfant sont en principe celles de la résidence habituelle de l'enfant (article 5), sous réserve d'importantes précisions apportées par la Convention en cas d'absence de résidence habituelle ou lorsque l'enfant concerné est réfugié ou internationalement déplacé (article 6) ou encore en cas de déplacement ou de non-retour illicite (article 7). Si, dans certaines hypothèses, les autorités d'autres États contractants peuvent être amenées à intervenir dans la protection de l'enfant (articles 8 et 9), c'est toujours, hors le cas des mesures temporaires adoptées en cas d'urgence ou celui des mesures à effet strictement territorial (articles 11 et 12), avec l'accord

e) de plaatsing van het kind in een pleeggezin of in een inrichting of de verstrekking van zorg aan het kind door middel van kafala of een overeenkomstig rechtsinstituut ;

f) het toezicht door een overheidslichaam op de verzorging van een kind door een persoon die met de zorg voor dat kind belast is ;

g) het beheer, de instandhouding of de beschikking over het vermogen van het kind. » (artikel 3).

Het Verdrag is daarentegen « *niet van toepassing op :*

a) de vaststelling of de ontkenning van familierechtelijke betrekkingen ;

b) beslissingen inzake adoptie, voorbereidende maatregelen voor adoptie of de nietigverklaring of herroeping van adoptie ;

c) de geslachtsnaam en de voornamen van het kind ;

d) handeling ;

e) onderhoudsverplichtingen ;

f) trusts en erfopvolging ;

g) sociale zekerheid ;

h) overheidsmaatregelen van algemene aard op het gebied van onderwijs of gezondheidszorg ;

i) maatregelen genomen op grond van strafbare feiten begaan door kinderen ;

j) beslissingen inzake het recht op asiel en inzake toelating. » (artikel 4).

De autoriteiten die bevoegd zijn om maatregelen te nemen die strekken tot de bescherming van de persoon en het vermogen van het kind zijn in beginsel de autoriteiten van de gewone verblijfplaats van het kind (artikel 5), onder voorbehoud van belangrijke verduidelijkingen aangebracht door het Verdrag in geval van gebrek aan gewone verblijfplaats of wanneer het betrokken kind een vluchtelingenkind is of naar een ander land is verplaatst (artikel 6) of nog in geval van ongeoorloofd overbrengen of niet doen terugkeren (artikel 7). Hoewel het mogelijk is dat de autoriteiten van andere Verdragsluitende staten in sommige gevallen moeten optreden inzake de bescherming van het kind (artikelen 8 en 9), is het steeds, buiten het geval van tijdelijke maatregelen aangenomen

ou sur la demande des autorités de l'État de la résidence habituelle de l'enfant. Néanmoins, en cas de divorce des parents de l'enfant, une compétence concurrente du forum du divorce pour prendre des mesures de protection de la personne ou des biens des enfants est admise moyennant le respect de conditions assez strictes (article 10).

Toute autorité prenant une mesure de protection applique sa loi interne (article 15). Les règles de conflit de lois relatives à la responsabilité parentale désignent la loi de la résidence habituelle de l'enfant (articles 16 à 18).

La Convention traite aussi de la reconnaissance et de l'exécution de mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant dans un autre État contractant que celui qui les a prises (chapitre IV) et institue un mécanisme de coopération entre États contractants qui repose sur la création d'une Autorité centrale dans chaque État contractant (articles 29 et s.) (1).

4. L'état de la législation belge en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants

La législation belge en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants est de la compétence de l'État fédéral (responsabilité parentale, droit de garde, tutelle, curatelle, ...), des communautés, de la Commission communautaire française et de la Commission communautaire commune (aide à la jeunesse, placement, ...).

La Convention de La Haye de 1996 contient, dans les grandes lignes, des règles de compétences similaires à celles prévues par le règlement « Bruxelles IIbis ».

D'application directe en droit belge, la mise en œuvre du règlement précité a néanmoins nécessité l'adoption d'une loi visant notamment à déterminer la compétence matérielle et territoriale des autorités judiciaires dans certaines procédures bien spécifiques. Il s'agit de la loi du 10 mai 2007 visant la mise en œuvre du règlement (CE) n° 2201/2003 du Conseil du 27 novembre 2003 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution

in geval van spoedeisendheid of dat van maatregelen met strikt territoriale werking (artikelen 11 en 12), met de goedkeuring of op verzoek van de autoriteiten van de Staat waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft. In geval van echtscheiding van de ouders van het kind is een gelijktijdige bevoegdheid van de rechterlijke instantie die bevoegd is voor de echtscheiding evenwel toegestaan om maatregelen te nemen ter bescherming van de persoon of het vermogen van de kinderen, mits naleving van vrij strikte voorwaarden (artikel 10).

Enige autoriteit die een beschermingsmaatregel neemt, past haar interne recht toe (artikel 15). Wat betreft de conflictregels inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid wordt de wet van de gewone verblijfplaats van het kind aangewezen (artikelen 16 tot 18).

In het Verdrag worden ook de erkenning en de tenuitvoerlegging behandeld van maatregelen ter bescherming van de persoon of het vermogen van het kind in een andere Verdragsluitende Staat dan deze die voornoemde maatregelen heeft genomen (hoofdstuk IV) en wordt een mechanisme voor samenwerking tussen Verdragsluitende staten ingevoerd dat berust op de oprichting van een centrale autoriteit in elke Verdragsluitende staat (artikelen 29 en volgende) (1).

4. De stand van de Belgische wetgeving op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen

De Belgische wetgeving inzake ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen behoort tot de bevoegdheid van de Federale Staat (ouderlijke verantwoordelijkheid, gezagsrecht, voogdij, curatele, ...), van de gemeenschappen en van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (jeugdbijstand, plaatsing, ...).

Het Verdrag van s'-Gravenhage van 1996 bevat, in de grote lijnen, bevoegdheden die gelijkaardig zijn aan die omschreven in de verordening « Brussel IIbis ».

De tenuitvoerlegging van de voornoemde verordening, die direct van toepassing is in het Belgische recht, heeft evenwel de goedkeuring van een wet vereist die inzonderheid beoogde de materiële en territoriale bevoegdheden van de rechterlijke autoriteiten vast te leggen inzake bepaalde specifieke procedures. Het gaat om de wet van 10 mei 2007 tot tenuitvoerlegging van Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van

(1) Rapport explicatif de Paul Lagarde, *op.cit.*, n° 6 et s. Pour un commentaire article par article, il est également renvoyé au Rapport de Paul Lagarde.

(1) Toelichtend verslag van Paul Lagarde, *op cit.* nr. 6 e.v. voor een artikelsegewijze besprekking wordt tevens verwezen naar het verslag van Paul Lagarde.

des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale abrogeant le règlement (CE) n° 1347/2000, de la Convention européenne du 20 mai 1980 sur la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière de garde des enfants et le rétablissement de la garde des enfants ainsi que de la Convention de La Haye du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants (1).

Par ailleurs, conformément aux articles 52, § 1er, de la Convention de La Haye de 1996 et 61, a), du règlement « Bruxelles IIbis », ledit règlement prévaut sur la Convention « lorsque l'enfant concerné a sa résidence habituelle sur le territoire d'un État membre ». Les dossiers traités par les autorités (fédérales ou communautaires) belges resteront donc principalement des cas d'application du règlement « Bruxelles IIbis », la majorité des dossiers concernant des pays membres de l'Union européenne.

À l'instar des règles de compétence qui déterminent les rapports entre le règlement « Bruxelles IIbis » et la Convention de 1996, l'article 61, b), du règlement déjà cité prescrit, en outre, la préséance de ce dernier en ce qui concerne la reconnaissance et l'exécution d'une décision rendue par la juridiction compétente d'un État membre sur le territoire d'un autre État membre, même si l'enfant concerné a sa résidence habituelle sur le territoire d'un État non membre qui est partie contractante à ladite Convention.

Le règlement formule, en son chapitre III, certaines règles procédurales de reconnaissance ou d'exécution d'une décision relative à la responsabilité parentale, rendue dans un autre État membre. Malgré les précisions du texte, la loi du 10 mai 2007 déjà précitée organisait concrètement une procédure de reconnaissance ou d'exécution des décisions en matière de droit de visite ou de retour.

À l'inverse, la Convention de La Haye de 1996 n'arrête aucune disposition qui organiserait la reconnaissance ou exécution des décisions étrangères. Dès lors, il appartient à la loi nationale d'élaborer une telle procédure.

Enfin, seule la Convention a fixé des règles de conflit de lois qui nécessitent des adaptations du Code de droit international privé.

(1) *Moniteur belge*, 21 juin 2007, p. 34264 à 34267.

27 novembre 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000, van het Europees Verdrag van 20 mei 1980 betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake het gezag over kinderen en betreffende het herstel van het gezag over kinderen, en van het Verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen (1).

Bovendien, overeenkomstig artikel 52, eerste lid, van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996 en artikel 61, a), van de verordening « Brussel IIbis », heeft vooroemd verordening voorrang op het Verdrag « indien het betrokken kind zijn gewone verblijfplaats op het grondgebied van een Lidstaat heeft ». De dossiers behandeld door de Belgische autoriteiten (autoriteiten van de Federale Staat of van de gemeenschappen) blijven dus voornamelijk gevallen inzake de toepassing van verordening « Brussel IIbis », het merendeel zijn dossiers met betrekking tot lidstaten van de Europese Unie.

Naar analogie van de bevoegdheidsregels die de verhouding van verordening « Brussel IIbis » tot het Verdrag van 1996 bepalen, voorziet vooroemd artikel 61 van de verordening bovenbien in de voorrang van deze laatste indien het betreft de erkenning en de tenuitvoerlegging van een beslissing die door het bevoegde gerecht van een Lidstaat is gegeven op het grondgebied van een andere Lidstaat, ook indien het betrokken kind zijn gewone verblijfplaats heeft op het grondgebied van een derde Staat die partij is bij genoemd Verdrag.

In hoofdstuk III van de verordening worden bepaalde procedureregels geformuleerd inzake de erkenning of tenuitvoerlegging van een in een andere Lidstaat gegeven beslissing met betrekking tot de ouderlijke verantwoordelijkheid. Ondanks de verduidelijkingen van de tekst voorzag vooroemd wet van 10 mei 2007 concreet in een procedure van erkenning of tenuitvoerlegging van beslissingen inzake omgangsrecht of terugkeer.

Omgekeerd voorziet het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996 in geen enkele bepaling die de erkenning of tenuitvoerlegging van buitenlandse beslissingen zou organiseren. De nationale wet moet dan ook een dergelijke procedure uitwerken.

Enkel het Verdrag heeft evenwel regels inzake toepasselijk recht bepaald waarvoor aanpassingen van het Wetboek van internationaal privaatrecht nodig zijn.

(1) *Belgisch Staatsblad*, 21 juni 2007, blz. 34 264 tot 34267.

Compte tenu de ce qui précède, la ratification de la Convention par la Belgique implique des modifications de sa législation fédérale, à savoir une modification de l'article 35 du Code de droit international privé, du titre du chapitre *XIIbis*, du livre IV, de la quatrième partie du Code judiciaire et des articles 1322*bis*, 1322*nonies*, 1322*undecies*, 1322*terdecies* et 1322*quaterdecies* du Code judiciaire. Un projet de loi vous est soumis par ailleurs à cet effet.

5. La déclaration et les notifications

5.1. Déclaration

Sur suggestion du Conseil d'État (1), les déclarations qu'a faites la Belgique au moment de la signature de la Convention en vertu de la décision 2003/93 précitée ou qu'elle ferait au moment du dépôt de ses instruments d'assentiment devraient être intégrées dans le dispositif de la loi d'assentiment. La section de législation avait déjà défendu cette position dans ses avis n°s 39.221/2 (2) et 45.584/4 (3) qu'elle cite dans ses avis n° 51.489/2 et n° 51.491/2 du 3 juillet 2012 relatifs aux avant-projets de ratification et de mise en œuvre de la Convention de La Haye de 1996.

Le gouvernement ne peut suivre cette interprétation. Comme il l'a déjà soulevé, les déclarations ne font pas partie de la Convention et ne concernent que la manière dont elle sera appliquée. Il n'y a donc pas lieu de les introduire dans la loi d'assentiment (4). Toutefois, pour que la Convention puisse être approuvée en connaissance de cause, ces déclarations seront reprises et explicitées dans l'exposé des motifs.

5.1.1. Déclaration relative aux articles 23, 26 et 52 de la Convention

-
- (1) Avis n° 51.489/2 et n° 51.491/2 du 3 juillet 2012 relatifs aux avant-projets de ratification et de mise en œuvre de cette Convention, p. 4 à 6.
- (2) Avis n° 39.221/2 du 26 octobre 2005 sur l'avant-projet de loi portant assentiment au Protocole n° 7 à la Convention de Sauvegarde des droits de l'homme et les libertés fondamentales, fait à Strasbourg le 22 novembre 1984, doc. Sénat, Sess. ord. 2005-2006, n° 1760/1, pp. 23-24.
- (3) Avis n° 45.584/4 du 15 décembre 2008 sur l'avant-projet de loi portant assentiment à la Convention internationale de 2001 sur la responsabilité civile pour les dommages dus à la pollution par les hydrocarbures de soute, et à l'Annexe, faites à Londres le 23 mars 2001, doc. Sénat, Sess. ord. 2008-2009, n° 4-1188/1, p. 22.
- (4) Doc. Sénat, Sess. ord. 2005-2006, n° 3-1760/1, p. 6.

Rekening houdend met wat voorafging onderstelt de bekraftiging door België van het Verdrag van 's-Gravenhage wijzigingen van de Belgische wetgeving, te weten een wijziging van artikel 35 van het Wetboek van internationaal privaatrecht, van het opschrift van hoofdstuk *XIIbis* van het vierde deel, boek IV, van het Gerechtelijk Wetboek en van de artikelen 1322*bis*, 1322*nonies*, 1322*undecies*, 1322*terdecies* en 1322*quaterdecies* van het Gerechtelijk Wetboek. Daartoe is u overigens een wetsontwerp voorgelegd.

5. Verklaring en kennisgevingen

5.1. Verklaring

Volgens de Raad van State (1) zouden de verklaringen die België heeft afgelegd op het tijdstip van de ondertekening van het Verdrag overeenkomstig voor-noemd beschikking 2003/93 of die het zou afleggen bij de neerlegging van zijn akten houdende instemming moeten worden opgenomen in het dispositief van de instemmingswet. De afdeling Wetgeving had dit stand-punt reeds verdedigd in haar adviezen nrs 39.221/2 (2) en 45.584/4 (3) die zij aanhaalt in haar adviezen nr. 51.489/2 en nr. 51.491/2 van 3 juli 2012 met betrekking tot de voorontwerpen van wet van bekraftiging en tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996.

De regering kan deze interpretatie niet volgen. Zoals zij reeds naar voren heeft gebracht, maken de verklaringen geen deel uit van het Verdrag en hebben zij enkel betrekking op de wijze waarop het Verdrag zal worden toegepast. Er is dus geen enkele reden om de verklaringen op te nemen in de instemmingswet (4). Opdat het Verdrag evenwel met kennis van zaken goedgekeurd zou kunnen worden, worden die verklaringen overgenomen en toegelicht in deze memorie van toelichting.

5.1.1. Verklaring met betrekking tot de artikelen 23, 26 en 52 van het Verdrag

-
- (1) Advies nr. 51.489/2 en nr. 51.491/2 van 3 juli 2012 met betrekking tot de voorontwerpen van bekraftiging en tenuitvoerlegging van dat verdrag, blz. 4 tot 6.
- (2) Advies nr. 39.221/2 van 26 oktober 2005 met betrekking tot het voorontwerp van wet houdende instemming met het Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, gedaan te Straatsburg op 22 november 1984, stuk Senaat, gewone zitting 2005-2006, nr. 1760/1, blz. 23-24.
- (3) Advies nr. 45.584/4 van 15 december 2008 met betrekking tot het voorontwerp van wet houdende instemming met het Internationaal Verdrag van 2001 inzake de burgerlijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door bunkerolie, en met de Bijlage, gedaan te Londen op 23 maart 2001, stuk Senaat, gewone zitting 2008-2009, nr. 4-1188/1, blz. 22.
- (4) Stuk Senaat, gewone zitting 2005-2006, nr. 3-1760/1, blz. 6.

Le Conseil d'État pointait le fait que ni l'exposé des motifs du projet de loi d'assentiment, ni le dispositif de celui-ci ne reproduisaient la déclaration que la Belgique était tenue de faire au moment de la signature, conformément à l'article 2 de la décision 2003/93 du Conseil précitée. À l'instar des autres membres de l'Union européenne, celle-ci a été effectuée par la Belgique au moment de la signature de la Convention qui a eu lieu le 1er avril 2003.

Se fondant sur le modèle que l'article 2 de la décision 2003/93 précitée, la Belgique a annexé à la Convention signée la déclaration suivante : « *Les articles 23, 26 et 52 de la Convention accordent aux parties contractantes une certaine souplesse afin qu'une procédure simple et rapide puisse être appliquée à la reconnaissance et à l'exécution des décisions. Les règles communautaires prévoient un système de reconnaissance et d'exécution qui est au moins aussi favorable que les règles énoncées dans la Convention. Par conséquent, une décision rendue par une juridiction d'un État membre de l'Union européenne sur une question relative à la Convention, est reconnue et exécutée en Belgique par application des règles internes pertinentes du droit communautaire.*

 »

Les règles pertinentes dont question, sont, comme le rappelle le troisième considérant de la décision n° 2003/93 précitée, les règles de reconnaissance et d'exécution des décisions déterminées par le règlement (CE) n° 1347/2000 du Conseil du 29 mai 2000 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale des enfants communs. Ce règlement a entretemps été abrogé par le règlement « Bruxelles IIbis » et ses dispositions se substituent dorénavant à celles du règlement n° 1347/2000.

Cette déclaration rappelle qu'en matière de reconnaissance et d'exécution des décisions relevant de la Convention de La Haye de 1996, il y aura lieu de se référer aux règles du règlement « Bruxelles IIbis ».

Le gouvernement ne peut se rallier au point de vue du Conseil d'État d'intégrer la déclaration dans le dispositif de la loi d'assentiment.

Il se fonde sur le fait que ce n'est pas la première déclaration de ce genre dont le Conseil de l'Union européenne impose le dépôt au moment de la signature

De Raad van State wees erop dat de verklaring die België moest afleggen op het tijdstip van de ondertekening overeenkomstig voornoemde beschikking 2003/93 van de Raad noch in de memorie van toelichting van het wetsontwerp houdende instemming, noch in het dispositief ervan was overgenomen. België heeft die verklaring, net als de andere leden van de Europese Unie, afgelegd op het tijdstip van de ondertekening van het Verdrag op 1 april 2003.

Op basis van het model van artikel 2 van voornoemde beschikking 2003/93, heeft België de volgende verklaring toegevoegd aan het ondertekende Verdrag : « *De artikelen 23, 26 en 52 van het verdrag bieden de verdragsluitende partijen enige flexibiliteit voor het toepassen van een eenvoudige en snelle regeling voor de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen. De voorschriften van de Gemeenschap voorzien in een stelsel van erkenning en tenuitvoerlegging dat ten minste even gunstig is als dat waarin het verdrag voorziet. Derhalve wordt een door een rechterlijke instantie van een lidstaat van de Europese Unie gegeven beslissing over een onder het verdrag vallende aangelegenheid in België erkend en ten uitvoer gelegd door toepassing van de ter zake geldende interne communautaire rechtsvoorschriften.*

 »

De ter zake geldende voorschriften waarvan sprake is, zijn, zoals onderstreept in de derde overweging van voornoemde beschikking 2003/93, de regels inzake erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen bepaald in verordening (EG) nr. 1347/2000 van de Raad van 29 mei 2000 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid voor gemeenschappelijke kinderen. Deze verordening is ondertussen opgeheven door voornoemde verordening « Brussel IIbis » en de bepalingen ervan nemen voortaan de plaats in van die van verordening nr. 1347/2000.

Die verklaring herinnert eraan dat er met betrekking tot de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen die onder het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996 vallen, verwezen moet worden naar de regels van verordening « Brussel IIbis ».

De regering kan niet instemmen met het standpunt van de Raad van State om de verklaring op te nemen in het dispositief van de instemmingswet.

Zij baseert zich op het principe dat het niet om de eerste dergelijke verklaring gaat waarvan de Raad van de Europese Unie de neerlegging op het tijdstip van de

d'une Convention internationale et dont le gouvernement refuse pareille intégration.

La décision n° 2002/762/CE du Conseil (1) autorisait la signature et la ratification de la Convention internationale de 2001 sur la responsabilité civile pour les dommages dus à la pollution par les hydrocarbures de soute, moyennant le dépôt d'une déclaration prévue par cette décision. Selon cette déclaration, les États membres stipulaient que la procédure de reconnaissance et d'exécution des décisions serait conforme à la réglementation communautaire interne pertinente, à savoir le règlement n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale.

Dans l'exposé des motifs de l'avant-projet de loi portant assentiment à la Convention du 23 mars 2001 susmentionnée, le gouvernement ne pouvait se rallier à l'avis du Conseil d'État qui souhaitait l'intégration de la déclaration dans le dispositif de la loi d'assentiment, notamment pour des raisons de sécurité juridique du citoyen. De l'avis de celui-ci, « [b]ien que le règlement susmentionné a une incidence sur le droit positif en Belgique, il n'en est pas de même pour la déclaration susmentionnée qui fait seulement référence à l'application de ce règlement. Il n'y a donc pas lieu de donner effet à la déclaration susmentionnée dans le sens de l'article 167 de la Constitution par l'assentiment des Chambres. De plus, la sécurité juridique des citoyens est assurée par la publication du règlement susmentionné dans le Journal officiel des Communautés européennes. (2) ».

Le gouvernement maintient son point de vue de ne pas donner suite à la suggestion du Conseil d'État d'intégrer la déclaration relative aux articles 23, 26 et 52 de la Convention de La Haye de 1996 dans le texte de la loi d'assentiment.

(1) Décision n° 2002/762/CE du Conseil du 19 septembre 2002 autorisant les États membres à signer et à ratifier, dans l'intérêt de la Communauté européenne, la convention internationale de 2001 sur la responsabilité civile pour les dommages dus à la pollution par les hydrocarbures de soute (Convention "Hydrocarbures de soute"), ou à y adhérer, JOCE, 25 septembre 2002, n° L 256, pp. 7-8.

(2) Doc Sénat, Sess.ord. 2008-2009, n° 4-1188/1, p. 6.

ondertekening van een internationaal verdrag oplegt en waarvan de regering de opname in het dispositief van een instemmingswet weigert.

Immers, krachtens beschikking nr. 2002/762/EG van de Raad (1) werden de ondertekening en de bekraftiging van het Internationaal Verdrag van 2001 inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door bunkerolie toegestaan, door middel van de neerlegging van een in die beschikking bedoelde verklaring. Volgens die verklaring lieten de lidstaten weten dat de regeling voor de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in overeenstemming zou zijn met de relevante interne communautaire regelgeving, te weten verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken.

In de memorie van toelichting van het voorontwerp van wet houdende instemming met voornoemd Verdrag van 23 maart 2001 kon de regering niet instemmen met het advies van de Raad van State die wou dat de verklaring werd opgenomen in het dispositief van de instemmingswet, zulks inzonderheid met het oog op de rechtszekerheid ten aanzien van de burger. De regering meende dat « [t]erwijl de bovenvermelde verordening gevolgen heeft voor het positief recht in België [...] dat nochtans niet zo [is] voor de bovenvermelde verklaring die enkel naar de toepassing van die verordening verwijst. Er is dus geen reden om aan de bovenvermelde verklaring gevolg te verlenen in de zin van artikel 167 van de Grondwet door de instemming van de Kamers. Daarnaast is de rechtszekerheid van de burgers gegarandeerd door de publicatie van de bovengenoemde verordening in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen. (2) ».

De regering behoudt zijn basisstandpunt om geen gevolg te geven aan het voorstel van de Raad van State om de verklaring betreffende de artikelen 23, 26 en 52 van het Verdrag van s'-Gravenhage van 1996 op te nemen in het dispositief van de instemmingswet.

(1) Beschikking nr. 2002/762/EG van de Raad van 19 september 2002 waarbij de lidstaten worden gemachtigd in het belang van de Gemeenschap het Internationaal Verdrag inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door bunkerolie van 2001 te ondertekenen, te bekraftigen of toe te treden tot het Verdrag, PBEG, 25 september 2002, nr. L 256, blz. 7-8.

(2) Stuk Senaat, gewone zitting 2008-2009, nr. 4-1188/1, blz. 6.

5.1.2. Déclaration relative à l'article 34

Le Conseil d'État adressait la même critique à l'égard de cette déclaration. À l'inverse de la déclaration susvisée, cette déclaration n'est pas d'inspiration européenne.

L'article 34, § 1er, de la Convention prévoit que : « [I]orsqu'une mesure de protection est envisagée, les autorités compétentes en vertu de la Convention peuvent, si la situation de l'enfant l'exige, demander à toute autorité d'un autre État contractant qui détient des informations utiles pour la protection de l'enfant de les lui communiquer. »

L'article 34, § 2, de la Convention laisse le soin aux États de déterminer si les demandes visées au § 1er, devront ou ne devront pas être acheminées par le biais des seules autorités centrales.

Par souci d'efficacité et de bonne coordination, le gouvernement propose de retenir la dernière option et de formuler une déclaration en ce sens au moment du dépôt de son instrument d'assentiment. Les modalités de collaboration relatives aux échanges d'informations qui concernent les autorités communautaires feront l'objet d'un accord de coopération.

Elle serait libellée comme suit : « Conformément à l'article 34, paragraphe 2, de la Convention de La Haye de 1996, les demandes visées à l'article 34, paragraphe 1er, ne pourront être acheminées que par l'intermédiaire de son Autorité centrale. »

5.2. Notifications

Conformément à l'article 29 de la Convention de La Haye de 1996 et en accord avec les autorités communautaires, le service public fédéral (SPF) Justice sera désigné comme Autorité centrale chargée de satisfaire aux obligations qui lui sont imposées par la Convention.

Conformément à l'article 44 de la Convention, il est proposé de désigner l'Autorité centrale belge comme autorité à qui les demandes prévues aux articles 8 (transfert de compétence à un for approprié), 9 (compétence revendiquée par un for approprié) et 33 (placement transfrontière) doivent être envoyées.

Le transit systématique par l'Autorité centrale vise à permettre la bonne orientation du dossier et la saisine

5.1.2. Verklaring betreffende artikel 34

De Raad van State oefende dezelfde kritiek uit op deze verklaring. In tegenstelling tot bovenbedoelde verklaring heeft deze verklaring geen Europese basis.

In artikel 34, eerste lid, van het Verdrag is het volgende gesteld : « Wanneer een beschermende maatregel wordt overwogen, kunnen de ingevolge het Verdrag bevoegde autoriteiten, indien de situatie van het kind dit vereist, elke autoriteit van een andere verdragsluitende staat die informatie heeft die van belang is voor de bescherming van het kind, verzoeken deze informatie mee te delen. »

Artikel 34, tweede lid, van het Verdrag laat het aan de staten over om te bepalen of alle verzoeken ingevolge het eerste lid al dan niet alleen via hun centrale autoriteiten kunnen worden doorgeleid.

Met het oog op de doeltreffendheid en een goede coördinatie stelt de regering voor deze optie in aanmerking te nemen en een verklaring in die zin te formuleren bij de neerlegging van de akte van bekraftiging ervan. De nadere regels inzake de samenwerking met betrekking tot de uitwisseling van informatie die betrekking heeft op de autoriteiten van de gemeenschappen zullen worden geregeld in een samenwerkingsakkoord.

Deze verklaring zou als volgt moeten luiden : « Overeenkomstig artikel 34, tweede lid, van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996 kunnen de verzoeken bedoeld in artikel 34, eerste lid, slechts via de centrale autoriteit worden doorgeleid. »

5.2. Kennisgevingen

Overeenkomstig artikel 29 van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996 en in overleg met de Gemeenschappen, zal de federale overheidsdienst (FOD) Justitie worden aangewezen als Centrale Autoriteit belast met de naleving van de verplichtingen die krachtens het Verdrag worden opgelegd.

Overeenkomstig artikel 44 van het Verdrag wordt voorgesteld de Belgische Centrale Autoriteit aan te wijzen als autoriteit waaraan de verzoeken bedoeld in de artikelen 8 (overdracht van bevoegdheid aan een passend forum), 9 (bevoegdheid waarop aanspraak wordt gemaakt door een passend forum) en 33 (grensoverschrijdende plaatsing) moeten worden verstuurd.

Het systematische doorsturen via de Centrale Autoriteit beoogt een goede doorverwijzing van het

de l'ensemble des autorités compétentes. En vue d'en assurer la bonne fin, un accord de coopération sera conclu avec les autorités communautaires.

*Le vice-premier ministre et
ministre des Affaires étrangères,*

Didier REYNDERS.

La ministre de la Justice,

Annemie TURTELBOOM.

dossier en aanhangigmaking bij de bevoegde autoriteiten mogelijk te maken. Een samenwerkingsakkoord zal gesloten worden met de autoriteiten van de Gemeenschappen om zulks tot een goed einde te brengen.

*De vice-eersteminister en
minister van Buitenlandse Zaken,*

Didier REYNDERS.

De minister van Justitie,

Annemie TURTELBOOM.

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

Roi des Belges,

À tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et de la ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et la ministre de la Justice sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer au Sénat le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

La Convention concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants, faite à La Haye le 19 octobre 1996, sortira son plein et entier effet.

Donné à Ciergnon, le 29 octobre 2013.

PHILIPPE

Par le Roi :

*Le vice-premier ministre et
ministre des Affaires étrangères,*

Didier REYNDERS.

La ministre de la Justice,

Annemie TURTELBOOM.

WETSONTWERP

FILIP,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van de Vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en van de minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

De vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Justitie zijn ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Senaat in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, gedaan te 's-Gravenhage op 19 oktober 1996, zal volkomen gevolg hebben.

Gegeven te Ciergnon, 29 oktober 2013.

FILIP

Van Koningswege :

*De vice-eersteminister en
minister van Buitenlandse Zaken,*

Didier REYNDERS.

De minister van Justitie,

Annemie TURTELBOOM.

CONVENTION

concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants

Les États signataires de la présente Convention,

CONSIDÉRANT qu'il convient de renforcer la protection des enfants dans les situations à caractère international,

DÉSIRANT éviter des conflits entre leurs systèmes juridiques en matière de compétence, loi applicable, reconnaissance et exécution des mesures de protection des enfants,

RAPPELANT l'importance de la coopération internationale pour la protection des enfants,

CONFIRMANT que l'intérêt supérieur de l'enfant doit être une considération primordiale,

CONSTATANT la nécessité de réviser la *Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs*,

DÉSIRANT établir des dispositions communes à cet effet, en tenant compte de la *Convention des Nations unies relative aux droits de l'enfant*, du 20 novembre 1989,

Sont convenus des dispositions suivantes :

CHAPITRE IER

CHAMP D'APPLICATION DE LA CONVENTION

ARTICLE PREMIER

1. La présente convention a pour objet :

a) de déterminer l'État dont les autorités ont compétence pour prendre les mesures tendant à la protection de la personne et des biens de l'enfant ;

b) de déterminer la loi applicable par ces autorités dans l'exercice de leur compétence ;

c) de déterminer la loi applicable à la responsabilité parentale ;

d) d'assurer la reconnaissance et l'exécution des mesures de protection dans tous les États contractants ;

e) d'établir entre les autorités des États contractants la coopération nécessaire à la réalisation des objectifs de la Convention.

2. Aux fins de la Convention, l'expression « responsabilité parentale » comprend l'autorité parentale ou tout autre rapport d'autorité analogue déterminant les droits, les pouvoirs et les obligations des parents, d'un tuteur ou autre représentant légal à l'égard de la personne ou des biens de l'enfant.

VERTALING

VERDRAG

inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen

De staten die dit Verdrag hebben ondertekend,

GELET op de noodzaak de bescherming van kinderen in internationale situaties te verbeteren,

GELEID door de wens conflicten te vermijden tussen hun rechtsstelsels ten aanzien van de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bescherming van kinderen,

HERINNEREND aan het belang van internationale samenwerking voor de bescherming van kinderen,

BEVESTIGEND dat het belang van het kind voorop dient te staan,

VASTSTELLEND dat het *Verdrag van 5 oktober 1961 betreffende de bevoegdheid der autoriteiten en de toepasselijke wet inzake de bescherming van minderjarigen* herziening behoeft,

VERLANGEND hiertoe gemeenschappelijke bepalingen vast te stellen, rekening houdend met het *Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind van 20 november 1989*,

Zijn het volgende overeengekomen :

HOOFDSTUK I

TOEPASSINGSGEBIED VAN HET VERDRAG

ARTIKEL 1

1. Dit Verdrag heeft tot doel :

a) de Staat aan te wijzen welks autoriteiten bevoegd zijn maatregelen te nemen ter bescherming van de persoon of het vermogen van het kind ;

b) het recht aan te wijzen dat door die autoriteiten in de uitoefening van hun bevoegdheid dient te worden toegepast ;

c) het op de ouderlijke verantwoordelijkheid toepasselijke recht te bepalen ;

d) de erkenning en de tenuitvoerlegging van de bedoelde beschermende maatregelen in alle verdragsluitende staten te verzekeren ;

e) tussen de autoriteiten van de verdragsluitende staten een zodanige samenwerking tot stand te brengen als noodzakelijk is voor het verwezenlijken van de doelstellingen van dit Verdrag.

2. Voor de toepassing van dit Verdrag omvat de term, « ouderlijke verantwoordelijkheid » het ouderlijke gezag of iedere overeenkomstige gezagsverhouding waarin de rechten, de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van ouders, voogden of andere wettelijke vertegenwoordigers ten opzichte van de persoon of het vermogen van het kind besloten liggen.

ARTICLE 2

La Convention s'applique aux enfants à partir de leur naissance et jusqu'à ce qu'ils aient atteint l'âge de dix-huit ans.

ARTICLE 3

Les mesures prévues à l'article premier peuvent porter notamment sur :

- a) l'attribution, l'exercice et le retrait total ou partiel de la responsabilité parentale, ainsi que la délégation de celle-ci ;
- b) le droit de garde, comprenant le droit portant sur les soins de la personne de l'enfant, et en particulier celui de décider de son lieu de résidence, ainsi que le droit de visite, comprenant le droit d'emmener l'enfant pour une période limitée dans un lieu autre que celui de sa résidence habituelle ;
- c) la tutelle, la curatelle et les institutions analogues ;
- d) la désignation et les fonctions de toute personne ou organisme chargé de s'occuper de la personne ou des biens de l'enfant, de le représenter ou de l'assister ;
- e) le placement de l'enfant dans une famille d'accueil ou dans un établissement, ou son recueil légal par *kafala* ou par une institution analogue ;
- f) la supervision par les autorités publiques des soins dispensés à l'enfant par toute personne ayant la charge de cet enfant ;
- g) l'administration, la conservation ou la disposition des biens de l'enfant.

ARTICLE 4

Sont exclus du domaine de la Convention :

- a) l'établissement et la contestation de la filiation ;
- b) la décision sur l'adoption et les mesures qui la préparent, ainsi que l'annulation et la révocation de l'adoption ;
- c) les nom et prénoms de l'enfant ;
- d) l'émancipation ;
- e) les obligations alimentaires ;
- f) les trusts et successions ;
- g) la sécurité sociale ;
- h) les mesures publiques de caractère général en matière d'éducation et de santé ;
- i) les mesures prises en conséquence d'infractions pénales commises par des enfants ;
- j) les décisions sur le droit d'asile et en matière d'immigration.

ARTIKEL 2

Het Verdrag is van toepassing op kinderen vanaf het tijdstip van hun geboorte totdat zij de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt.

ARTIKEL 3

De in artikel 1 bedoelde maatregelen kunnen met name betrekking hebben op :

- a) de toekenning, de uitoefening, de beëindiging of de beperking van ouderlijke verantwoordelijkheid, alsmede de overdracht ervan ;
- b) gezagsrechten, met inbegrip van rechten betreffende de zorg voor de persoon van het kind, en in het bijzonder het recht om zijn verblijfplaats te bepalen, alsmede het omgangsrecht met inbegrip van het recht het kind voor een beperkte tijdsduur mee te nemen naar een andere plaats dan zijn gewone verblijfplaats ;
- c) voogdij, curatele en overeenkomstige rechtsinstituten ;
- d) de aanwijzing en de taken van enige persoon of lichaam, belast met de zorg voor de persoon of het vermogen van het kind, of die het kind vertegenwoordigt of bijstaat ;
- e) de plaatsing van het kind in een pleeggezin of in een inrichting of de verstrekking van zorg aan het kind door middel van kafala of een overeenkomstig rechtsinstituut ;
- f) het toezicht door een overheidslichaam op de verzorging van een kind door een persoon die met de zorg voor dat kind belast is ;
- g) het beheer, de instandhouding of de beschikking over het vermogen van het kind.

ARTIKEL 4

Het Verdrag is niet van toepassing op :

- a) de vaststelling of de ontkenning van familierechtelijke betrekkingen ;
- b) beslissingen inzake adoptie, voorbereidende maatregelen voor adoptie of de nietigverklaring of herroeping van adoptie ;
- c) de geslachtsnaam en de voornamen van het kind ;
- d) handeling ;
- e) onderhoudsverplichtingen ;
- f) trusts en erfopvolging ;
- g) sociale zekerheid ;
- h) overheidsmaatregelen van algemene aard op het gebied van onderwijs of gezondheidszorg ;
- i) maatregelen genomen op grond van strafbare feiten begaan door kinderen ;
- j) beslissingen inzake het recht op asiel en inzake toelating.

CHAPITRE II	HOOFDSTUK II
COMPÉTENCE	BEVOEGDHEID
ARTICLE 5	ARTIKEL 5
<p>1. Les autorités, tant judiciaires qu'administratives, de l'État contractant de la résidence habituelle de l'enfant sont compétentes pour prendre des mesures tendant à la protection de sa personne ou de ses biens.</p> <p>2. Sous réserve de l'article 7, en cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant dans un autre État contractant, sont compétentes les autorités de l'État de la nouvelle résidence habituelle.</p>	<p>1. De rechterlijke en administratieve autoriteiten van de Verdragsluitende Staat waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, zijn bevoegd maatregelen te nemen die strekken tot de bescherming van zijn persoon of vermogen.</p> <p>2. Onverminderd het bepaalde in artikel 7, zijn in geval van verplaatsing van de gewone verblijfplaats van het kind naar een andere Verdragsluitende Staat de autoriteiten van de Staat van de nieuwe gewone verblijfplaats bevoegd.</p>
ARTICLE 6	ARTIKEL 6
<p>1. Pour les enfants réfugiés et les enfants qui, par suite de troubles prévalant dans leur pays, sont internationalement déplacés, les autorités de l'État contractant sur le territoire duquel ces enfants sont présents du fait de leur déplacement exercent la compétence prévue au paragraphe premier de l'article 5.</p> <p>2. La disposition du paragraphe précédent s'applique également aux enfants dont la résidence habituelle ne peut être établie.</p>	<p>1. Ten aanzien van vluchtelingenkinderen en kinderen die ten gevolge van onlusten die in hun land plaatsvinden naar een ander land zijn verplaatst, hebben de autoriteiten van de Verdragsluitende Staat op welks grondgebied deze kinderen ten gevolge van hun verplaatsing aanwezig zijn, de bevoegdheid bedoeld in het eerste lid van artikel 5.</p> <p>2. De bepaling van het voorgaande lid is eveneens van toepassing op kinderen wier gewone verblijfplaats niet kan worden vastgesteld.</p>
ARTICLE 7	ARTIKEL 7
<p>1. En cas de déplacement ou de non-retour illicite de l'enfant, les autorités de l'État contractant dans lequel l'enfant avait sa résidence habituelle immédiatement avant son déplacement ou son non-retour conservent leur compétence jusqu'au moment où l'enfant a acquis une résidence habituelle dans un autre État et que :</p> <ul style="list-style-type: none"> a) toute personne, institution ou autre organisme ayant le droit de garde a acquiescé au déplacement ou au non-retour ; ou b) l'enfant a résidé dans cet autre État pour une période d'au moins un an après que la personne, l'institution ou tout autre organisme ayant le droit de garde a connu ou aurait dû connaître le lieu où se trouvait l'enfant, aucune demande de retour présentée pendant cette période n'est encore en cours d'examen, et l'enfant s'est intégré dans son nouveau milieu. <p>2. Le déplacement ou le non-retour de l'enfant est considéré comme illicite :</p> <ul style="list-style-type: none"> a) lorsqu'il a lieu en violation d'un droit de garde, attribué à une personne, une institution ou tout autre organisme, seul ou conjointement, par le droit de l'État dans lequel l'enfant avait sa résidence habituelle immédiatement avant son déplacement ou son non-retour ; et b) que ce droit était exercé de façon effective, seul ou conjointement, au moment du déplacement ou du non-retour, ou l'eût été si de tels événements n'étaient pas survenus. <p>Le droit de garde visé à la lettre a) peut notamment résulter d'une attribution de plein droit, d'une décision judiciaire ou administrative, ou d'un accord en vigueur selon le droit de cet État.</p>	<p>1. In geval van ongeoorloofd overbrengen of niet doen terugkeren van het kind blijven de autoriteiten van de Verdragsluitende Staat waarin het kind onmiddellijk voor de overbrenging of het niet doen terugkeren zijn gewone verblijfplaats had, bevoegd totdat het kind een gewone verblijfplaats heeft verworven in een andere Staat en :</p> <ul style="list-style-type: none"> a) enige persoon, instelling of ander lichaam dat gezagsrechten heeft, in de overbrenging of het niet doen terugkeren heeft berust ; of b) het kind in die andere Staat zijn verblijfplaats heeft gehad, gedurende een periode van ten minste een jaar nadat de persoon, de instelling of het andere lichaam dat gezagsrechten heeft, kennis heeft gekregen of had moeten krijgen van de verblijfplaats van het kind, geen verzoek tot terugkeer, dat binnen die periode is ingediend, nog in behandeling is, en het kind in zijn nieuwe omgeving is geworteld. <p>2. Het overbrengen of het niet doen terugkeren van een kind wordt als ongeoorloofd beschouwd, wanneer :</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dit geschiedt in strijd met een gezagsrecht dat is toegekend aan een persoon, een instelling of enig ander lichaam, alleen of gezamenlijk, ingevolge het recht van de Staat waar het kind onmiddellijk voor zijn overbrenging of het niet doen terugkeren zijn gewone verblijfplaats had ; en b) deze rechten alleen of gezamenlijk daadwerkelijk werden uitgeoefend op het tijdstip van de overbrenging of het niet doen terugkeren, dan wel zouden zijn uitgeoefend indien een zodanige gebeurtenis niet had plaatsgevonden. <p>Het onder a) bedoelde gezagsrecht kan in het bijzonder voortvloeien uit een toekenning van rechtswege, een rechterlijke of administratieve beslissing of een overeenkomst die geldig is ingevolge het recht van die Staat.</p>

3. Tant que les autorités mentionnées au paragraphe premier conservent leur compétence, les autorités de l'État contractant où l'enfant a été déplacé ou retenu ne peuvent prendre que des mesures urgentes nécessaires à la protection de la personne ou des biens de l'enfant, conformément à l'article 11.

ARTICLE 8

1. À titre d'exception, l'autorité de l'État contractant en application des articles 5 ou 6, si elle considère que l'autorité d'un autre État serait mieux à même apprécier dans un cas particulier l'intérêt supérieur de l'enfant, peut

— soit demander à cette autorité, directement ou avec le concours de l'Autorité centrale de cet État, d'accepter la compétence pour prendre les mesures de protection qu'elle estimera nécessaires ;

— soit surseoir à statuer et inviter les parties à saisir d'une telle demande l'autorité de cet autre État.

2. Les États contractants dont une autorité peut être requise ou saisie dans les conditions fixées au paragraphe précédent sont :

- a) un État dont l'enfant possède la nationalité ;
- b) un État dans lequel sont situés des biens de l'enfant ;
- c) un État dont une autorité est saisie d'une demande en divorce ou séparation de corps des parents de l'enfant, ou en annulation de leur mariage ;
- d) un État avec lequel l'enfant présente un lien étroit.

3. Les autorités concernées peuvent procéder à un échange de vues.

4. L'autorité requise ou saisie dans les conditions prévues au paragraphe premier peut accepter la compétence, en lieu et place de l'autorité compétente en application des articles 5 et 6, si elle considère que tel est l'intérêt supérieur de l'enfant.

ARTICLE 9

1. Les autorités des États contractants mentionnés à l'article 8, paragraphe 2, si elles considèrent qu'elles sont les mieux à même d'apprécier dans un cas particulier l'intérêt supérieur de l'enfant, peuvent :

— soit demander à l'autorité compétente de l'État contractant de la résidence habituelle de l'enfant, directement ou avec le concours de l'Autorité centrale de cet État, de leur permettre d'exercer la compétence pour prendre les mesures de protection qu'elles estiment nécessaires ;

— soit inviter les parties à présenter une telle demande devant les autorités de l'État contractant de la résidence habituelle de l'enfant.

2. Les autorités concernées peuvent procéder à des échanges de vues.

3. Zolang de in het eerste lid bedoelde autoriteiten hun bevoegdheid behouden, kunnen de autoriteiten van de Verdragsluitende Staat waarheen het kind is overgebracht of waar het wordt vastgehouden slechts ingevolge artikel 11 spoedeisende maatregelen nemen die noodzakelijk zijn voor de bescherming van de persoon of het vermogen van het kind.

ARTIKEL 8

1. Bij wijze van uitzondering kan de autoriteit van een Verdragsluitende Staat die ingevolge artikel 5 of 6 bevoegd is, indien zij van oordeel is dat de autoriteit van een andere Verdragsluitende Staat in een bepaald geval beter in staat is het belang van het kind te beoordelen,

— hetzij die andere autoriteit, rechtstreeks of door tussenkomst van de Centrale Autoriteit van die Staat, verzoeken de bevoegdheid te aanvaarden om de door haar noodzakelijk geachte beschermende maatregelen te nemen ;

— hetzij de zaak aanhouden en de partijen uitnodigen een daartoe strekkend verzoek te richten aan de autoriteit van die andere Staat.

2. De Verdragsluitende Staten wier autoriteiten kunnen worden aangezocht of geadviseerd op de in het vorige lid bedoelde wijze, zijn :

- a) een Staat waarvan het kind de nationaliteit bezit ;
- b) een Staat waar vermogen van het kind is gelegen ;
- c) een Staat bij welks autoriteiten een verzoek tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed van de ouders van het kind of tot nietigverklaring van hun huwelijk aanhangig is ;
- d) een Staat waarmee het kind een nauwe band heeft.

3. De betrokken autoriteiten kunnen met elkaar in overleg treden.

4. De autoriteit die op de in het eerste lid bedoelde wijze is benaderd, kan de bevoegdheid aanvaarden in de plaats van de ingevolge artikel 5 of 6 bevoegde autoriteit, indien zij zulks in het belang van het kind acht.

ARTIKEL 9

1. Indien de autoriteiten van een Verdragsluitende Staat als bedoeld in het tweede lid van artikel 8 oordelen dat zij in een bepaald geval beter in staat zijn het belang van het kind te beoordelen, kunnen zij :

— hetzij de bevoegde autoriteit van de Verdragsluitende Staat waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, rechtstreeks of door tussenkomst van de Centrale Autoriteit van die Staat, verzoeken hen te machtigen de bevoegdheid uit te oefenen om door hen noodzakelijk geachte beschermende maatregelen te nemen ;

— hetzij de partijen uitnodigen een daartoe strekkend verzoek te richten aan de autoriteiten van de Verdragsluitende Staat waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft.

2. De betrokken autoriteiten kunnen met elkaar in overleg treden.

3. L'autorité à l'origine de la demande ne peut exercer la compétence en lieu et place de l'autorité de l'État contractant de la résidence habituelle de l'enfant que si cette autorité a accepté la demande.

ARTICLE 10

1. Sans préjudice des articles 5 à 9, les autorités d'un État contractant, dans l'exercice de leur compétence pour connaître d'une demande en divorce ou séparation de corps des parents d'un enfant résidant habituellement dans un autre État contractant, ou en annulation de leur mariage, peuvent prendre, si la loi de leur État le permet, des mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant,

a) si, au commencement de la procédure, l'un des parents réside habituellement dans cet État et que l'un d'eux ait la responsabilité parentale à l'égard de l'enfant ; et

b) si la compétence de ces autorités pour prendre de telles mesures a été acceptée par les parents, ainsi que par toute autre personne ayant la responsabilité parentale à l'égard de l'enfant et si cette compétence est conforme à l'intérêt supérieur de l'enfant.

2. La compétence prévue au paragraphe premier pour prendre des mesures de protection de l'enfant cesse dès lors que la décision faisant droit ou rejetant la demande en divorce, séparation de corps ou annulation du mariage est devenue définitive ou que la procédure a pris fin pour un autre motif.

ARTICLE 11

1. Dans tous les cas d'urgence, les autorités de chaque État contractant sur le territoire duquel se trouve l'enfant ou des biens lui appartenant sont compétentes pour prendre les mesures de protection nécessaires.

2. Les mesures prises en application du paragraphe précédent à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un État contractant cessent d'avoir effet dès que les autorités compétentes en vertu des articles 5 à 10 ont pris les mesures exigées par la situation.

3. Les mesures prises en application du paragraphe premier à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un État non contractant cessent d'avoir effet dans chaque État contractant dès qu'y sont reconnues les mesures exigées par la situation, prises par les autorités d'un autre État.

ARTICLE 12

1. Sous réserve de l'article 7, les autorités d'un État contractant sur le territoire duquel se trouve l'enfant ou des biens lui appartenant sont compétentes pour prendre des mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant, ayant un caractère provisoire et une efficacité territoriale restreinte à cet État, pour autant que de telles mesures ne soient pas incompatibles avec celles déjà prises par les autorités compétentes en vertu des articles 5 à 10.

3. De autoriteit van wie het verzoek uitgaat kan, in de plaats van de autoriteit van de Verdragsluitende Staat waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, de bevoegdheid slechts uitoefenen indien deze laatste het verzoek heeft ingewilligd.

ARTIKEL 10

1. Onverminderd de artikelen 5 tot en met 9, kunnen de autoriteiten van een Verdragsluitende Staat, in de uitoefening van hun bevoegdheid om te beslissen over een verzoek tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed van de ouders van een kind dat zijn gewone verblijfplaats heeft in een andere Verdragsluitende Staat, of tot nietigverklaring van hun huwelijk, maatregelen nemen ter bescherming van de persoon of het vermogen van dat kind indien het recht van hun Staat daarin voorziet en indien :

a) op het tijdstip van de aanvang van de procedure een van de ouders zijn of haar gewone verblijfplaats heeft in die Staat en een van hen de ouderlijke verantwoordelijkheid over het kind heeft ; en

b) de bevoegdheid van deze autoriteiten om dergelijke maatregelen te nemen zowel door de ouders is aanvaard, als door enige andere persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van het kind, en het belang van het kind daarmee is gediend.

2. De in het eerste lid bedoelde bevoegdheid om maatregelen te nemen ter bescherming van het kind eindigt zodra de beslissing betreffende de inwilliging of de afwijzing van het verzoek tot echtscheiding, scheiding van tafel en bed of de nietigverklaring van het huwelijk definitief is geworden, of de procedure om een andere reden een einde heeft genomen.

ARTIKEL 11

1. In alle spoedeisende gevallen zijn de autoriteiten van iedere Verdragsluitende Staat op welks grondgebied het kind of vermogen van het kind zich bevindt, bevoegd om alle noodzakelijke beschermende maatregelen te nemen.

2. De maatregelen die ingevolge het voorgaande lid zijn genomen ten aanzien van een kind dat zijn gewone verblijfplaats heeft in een Verdragsluitende Staat houden op van kracht te zijn zodra de krachtens de artikelen 5 tot en met 10 bevoegde autoriteiten de door de omstandigheden vereiste maatregelen hebben genomen.

3. De maatregelen die ingevolge het eerste lid zijn genomen ten aanzien van een kind dat zijn gewone verblijfplaats heeft in een niet-Verdragsluitende Staat houden op van kracht te zijn in elke Verdragsluitende Staat zodra de door de omstandigheden vereiste maatregelen, welke zijn genomen door de autoriteiten van een andere Staat, in de betrokken Verdragsluitende Staat worden erkend.

ARTIKEL 12

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 7 zijn de autoriteiten van een Verdragsluitende Staat op het grondgebied waarvan het kind of vermogen van het kind zich bevindt, bevoegd om ter bescherming van diens persoon of vermogen voorlopige maatregelen te nemen waarvan de territoriale werking beperkt is tot de betrokken Staat, voor zover dergelijke maatregelen niet onverenigbaar zijn met maatregelen die reeds door de ingevolge de artikelen 5 tot en met 10 bevoegde autoriteiten zijn genomen.

2. Les mesures prises en application du paragraphe précédent à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un État contractant cessent d'avoir effet dès que les autorités compétentes en vertu des articles 5 à 10 se sont prononcées sur les mesures que pourrait exiger la situation.

3. Les mesures prises en application du paragraphe premier à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un État non contractant cessent d'avoir effet dans l'État contractant où elles ont été prises dès qu'y sont reconnues les mesures exigées par la situation, prises par les autorités d'un autre État.

ARTICLE 13

1. Les autorités d'un État contractant qui sont compétentes selon les articles 5 à 10 pour prendre des mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant doivent s'abstenir de statuer si, lors de l'introduction de la procédure, des mesures correspondantes ont été demandées aux autorités d'un autre État contractant alors compétentes en vertu des articles 5 à 10 et sont encore en cours d'examen.

2. La disposition du paragraphe précédent ne s'applique pas si les autorités devant lesquelles la demande de mesures a été initialement présentée ont renoncé à leur compétence.

ARTICLE 14

Les mesures prises en application des articles 5 à 10 restent en vigueur dans les limites qui sont les leurs, même lorsqu'un changement des circonstances a fait disparaître l'élément sur lequel était fondée la compétence, tant que les autorités compétentes en vertu de la Convention ne les ont pas modifiées, remplacées ou levées.

CHAPITRE III

LOI APPLICABLE

ARTICLE 15

1. Dans l'exercice de la compétence qui leur est attribuée par les dispositions du chapitre II, les autorités des États contractants appliquent leur loi.

2. Toutefois, dans la mesure où la protection de la personne ou des biens de l'enfant le requiert, elles peuvent exceptionnellement appliquer ou prendre en considération la loi d'un autre État avec lequel la situation présente un lien étroit.

3. En cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant dans un autre État contractant, la loi de cet autre État régit, à partir du moment où le changement est survenu, les conditions d'application des mesures prises dans l'État de l'ancienne résidence habituelle.

2. De ingevolge het voorgaande lid genomen maatregelen ten aanzien van een kind dat zijn gewone verblijfplaats heeft in een Verdragsluitende Staat houden op van kracht te zijn zodra de ingevolge de artikelen 5 tot en met 10 bevoegde autoriteiten een beslissing hebben genomen betreffende beschermende maatregelen die door de omstandigheden vereist zijn.

3. De ingevolge het eerste lid genomen maatregelen ten aanzien van een kind dat zijn gewone verblijfplaats heeft in een niet-Verdragsluitende Staat houden op van kracht te zijn in de Verdragsluitende Staat waar de maatregelen zijn genomen, zodra door de omstandigheden vereiste maatregelen welke zijn genomen door de autoriteiten van een andere Staat, in de betrokken Verdragsluitende Staat worden erkend.

ARTIKEL 13

1. De autoriteiten van een Verdragsluitende Staat die ingevolge de artikelen 5 tot en met 10 bevoegd zijn maatregelen te nemen ter bescherming van de persoon of het vermogen van het kind dienen zich te onthouden van het uitoefenen van deze bevoegdheid indien, op het tijdstip van de aanvang van de procedure, om overeenkomstige maatregelen is verzocht aan de ingevolge de artikelen 5 tot en met 10 op het tijdstip van het verzoek bevoegde autoriteiten van een andere Verdragsluitende Staat en deze nog in beraad zijn.

2. Het in het voorgaande lid bepaalde is niet van toepassing indien de autoriteiten aan wie het verzoek om maatregelen aanvankelijk is voorgelegd, van hun bevoegdheid hebben afgezien.

ARTIKEL 14

De maatregelen die met toepassing van de artikelen 5 tot en met 10 zijn genomen blijven van kracht overeenkomstig het daarin bepaalde, ook indien een verandering in de omstandigheden de grond waarop de bevoegdheid was gebaseerd, heeft weggenomen, zolang de krachtens het Verdrag bevoegde autoriteiten deze maatregelen niet hebben gewijzigd, vervangen of beëindigd.

HOOFDSTUK III

TOEPASSELIJK RECHT

ARTIKEL 15

1. De autoriteiten van de Verdragsluitende Staten oefenen de bevoegdheid die hun ingevolge het bepaalde in hoofdstuk II is toegekend uit onder toepassing van hun interne recht.

2. Zij kunnen echter, in zoverre de bescherming van de persoon of het vermogen van het kind dit vereist, bij wijze van uitzondering het recht van een andere Staat waarmee de omstandigheden nauw verband houden, toepassen of daarmee rekening houden.

3. Indien de gewone verblijfplaats van het kind wordt verplaatst naar een andere Verdragsluitende Staat, beheerst het recht van die andere Staat vanaf het moment van de verplaatsing de wijze van uitvoering van de in de staat van de vorige gewone verblijfplaats genomen maatregelen.

ARTICLE 16

1. L'attribution ou l'extinction de plein droit d'une responsabilité parentale, sans intervention d'une autorité judiciaire ou administrative, est régie par la loi de l'État de la résidence habituelle de l'enfant.

2. L'attribution ou l'extinction d'une responsabilité parentale par un accord ou un acte unilatéral, sans intervention d'une autorité judiciaire ou administrative, est régie par la loi de l'État de la résidence habituelle de l'enfant au moment où l'accord ou l'acte unilatéral prend effet.

3. La responsabilité parentale existant selon la loi de l'État de la résidence habituelle de l'enfant subsiste après le changement de cette résidence habituelle dans un autre État.

4. En cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant, l'attribution de plein droit de la responsabilité parentale à une personne qui n'est pas déjà investie de cette responsabilité est régie par la loi de l'État de la nouvelle résidence habituelle.

ARTICLE 17

L'exercice de la responsabilité parentale est régi par la loi de l'État de la résidence habituelle de l'enfant. En cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant, il est régi par la loi de l'État de la nouvelle résidence habituelle.

ARTICLE 18

La responsabilité parentale prévue à l'article 16 pourra être retirée ou ses conditions d'exercice modifiées par des mesures prises en application de la Convention.

ARTICLE 19

1. La validité d'un acte passé entre un tiers et une autre personne qui aurait la qualité de représentant légal selon la loi de l'État où l'acte a été passé ne peut être contestée, ni la responsabilité du tiers engagée, pour le seul motif que l'autre personne n'avait pas la qualité de représentant légal en vertu de la loi désignée par les dispositions du présent chapitre, sauf si le tiers savait ou devait savoir que la responsabilité parentale était régie par cette loi.

2. Le paragraphe précédent ne s'applique que dans le cas où l'acte a été passé entre personnes présentes sur le territoire d'un même État.

ARTICLE 20

Les dispositions du présent chapitre sont applicables même si la loi qu'elles désignent est celle d'un État non contractant.

ARTIKEL 16

1. Het van rechtswege ontstaan of tenietgaan van ouderlijke verantwoordelijkheid, zonder tussenkomst van een rechterlijke of administratieve autoriteit, wordt beheerst door het recht van de Staat van de gewone verblijfplaats van het kind.

2. Het ontstaan of tenietgaan van ouderlijke verantwoordelijkheid door een overeenkomst of een eenzijdige rechtshandeling, zonder tussenkomst van een rechterlijke of administratieve autoriteit, wordt beheerst door het recht van de Staat waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft op het moment waarop de overeenkomst of de eenzijdige rechtshandeling van kracht wordt.

3. Het op grond van het recht van de Staat van de gewone verblijfplaats van het kind bestaande ouderlijke verantwoordelijkheid blijft bestaan na verplaatsing van die gewone verblijfplaats naar een andere Staat.

4. Indien de gewone verblijfplaats van het kind wordt verplaatst, wordt het van rechtswege ontstaan van ouderlijke verantwoordelijkheid van een persoon die deze verantwoordelijkheid niet reeds heeft, beheerst door het recht van de Staat van de nieuwe gewone verblijfplaats.

ARTIKEL 17

De uitoefening van de ouderlijke verantwoordelijkheid wordt beheerst door het recht van de Staat van de gewone verblijfplaats van het kind. Indien de gewone verblijfplaats van het kind wordt verplaatst, wordt de uitoefening beheerst door het recht van de Staat van de nieuwe gewone verblijfplaats.

ARTIKEL 18

De in artikel 16 bedoelde ouderlijke verantwoordelijkheid kan worden beëindigd of de voorwaarden voor de uitoefening ervan gewijzigd, door ingevolge dit Verdrag te nemen maatregelen.

ARTIKEL 19

1. De geldigheid van een rechtshandeling, tot stand gekomen tussen een derde en een andere persoon die op grond van het recht van de Staat waar de rechtshandeling tot stand is gekomen bevoegd zou zijn als wettelijk vertegenwoordiger van het kind op te treden, kan niet worden aangetast en de derde kan niet aansprakelijk worden gesteld op de enkele grond dat krachtens het door de bepalingen van dit hoofdstuk aangewezen recht de ander niet bevoegd was als wettelijk vertegenwoordiger van het kind op te treden, tenzij de derde wist of had moeten weten dat de ouderlijke verantwoordelijkheid door dit recht werd beheerst.

2. Het voorgaande lid is alleen van toepassing indien de rechtshandeling tot stand is gekomen tussen personen die zich op het grondgebied van eenzelfde Staat bevinden.

ARTIKEL 20

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing ook indien het daardoor aangewezen recht het recht is van een Staat die niet een Verdragsluitende Staat is.

ARTICLE 21

1. Au sens du présent chapitre, le terme « loi » désigne le droit en vigueur dans un État, à l'exclusion des règles de conflit de lois.

2. Toutefois, si la loi applicable en vertu de l'article 16 est celle d'un État non contractant et que les règles de conflit de cet État désignent la loi d'un autre État non contractant qui appliquerait sa propre loi, la loi de cet autre État est applicable. Si la loi de cet autre État non contractant ne se reconnaît pas applicable, la loi applicable est celle désignée par l'article 16.

ARTICLE 22

L'application de la loi désignée par les dispositions du présent chapitre ne peut être écartée que si cette application est manifestement contraire à l'ordre public, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.

CHAPITRE IV
RECONNAISSANCE ET EXÉCUTION

ARTICLE 23

1. Les mesures prises par les autorités d'un État contractant sont reconnues de plein droit dans les autres États contractants.

2. Toutefois, la reconnaissance peut être refusée :

a) si la mesure a été prise par une autorité dont la compétence n'était pas fondée sur un chef de compétence prévu au chapitre II ;

b) si la mesure a été prise, hors le cas d'urgence, dans le cadre d'une procédure judiciaire ou administrative, sans qu'ait été donnée à l'enfant la possibilité d'être entendu, en violation des principes fondamentaux de procédure de l'État requis ;

c) à la demande de toute personne prétendant que cette mesure porte atteinte à sa responsabilité parentale, si cette mesure a été prise, hors le cas d'urgence, sans qu'ait été donnée à cette personne la possibilité d'être entendue ;

d) si la reconnaissance est manifestement contraire à l'ordre public de l'État requis, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant ;

e) si la mesure est incompatible avec une mesure prise postérieurement dans l'État non contractant de la résidence habituelle de l'enfant, lorsque cette dernière mesure réunit les conditions nécessaires à sa reconnaissance dans l'État requis ;

f) si la procédure prévue à l'article 33 n'a pas été respectée.

ARTIKEL 21

1. In dit hoofdstuk wordt onder « recht » verstaan het in een Staat geldende recht, met uitsluiting van regels van conflictenrecht van die Staat.

2. Indien echter het volgens artikel 16 toepasselijke recht het recht is van een niet-Verdragsluitende Staat en indien de conflictenregels van die Staat het recht aanwijzen van een andere niet-Verdragsluitende Staat die zijn eigen recht zou toepassen, is het recht van laatstgenoemde Staat van toepassing. Indien die andere niet-Verdragsluitende Staat zijn eigen recht niet toepast, is het door artikel 16 aangewezen recht van toepassing.

ARTIKEL 22

De toepassing van het door de bepalingen van dit hoofdstuk aangewezen recht kan slechts worden geweigerd indien deze toepassing, gelet op het belang van het kind, kennelijk in strijd zou zijn met de openbare orde.

HOOFDSTUK IV
ERKENNING EN TENUITVOERLEGGING

ARTIKEL 23

1. De door de autoriteiten van een Verdragsluitende Staat genomen maatregelen worden van rechtswege in alle andere verdragssluitende Staten erkend.

2. Erkenning kan evenwel worden geweigerd :

a) indien de maatregel is genomen door een autoriteit wiens bevoegdheid niet was gebaseerd op een van de in hoofdstuk II bedoelde gronden ;

b) indien de maatregel, behoudens een spoedeisend geval, is genomen in het kader van een rechterlijke of administratieve procedure zonder dat het kind in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord, zulks met schending van fundamentele beginselen van procesrecht van de aangezochte Staat ;

c) op verzoek van enige persoon die beweert dat de maatregel inbreuk maakt op zijn of haar ouderlijke verantwoordelijkheid, indien deze maatregel, behoudens in een spoedeisend geval, is genomen zonder dat deze persoon in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord ;

d) indien de erkenning, gelet op het belang van het kind, kennelijk in strijd is met de openbare orde van de aangezochte Staat ;

e) indien de maatregel onverenigbaar is met een maatregel die naderhand is genomen in de niet-Verdragsluitende Staat waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, en deze latere maatregel voldoet aan de vereisten voor erkenning in de aangezochte Staat ;

f) indien de in artikel 33 bedoelde procedure niet in acht is genomen.

ARTICLE 24

Sans préjudice de l'article 23, paragraphe premier, toute personne intéressée peut demander aux autorités compétentes d'un État contractant qu'il soit statué sur la reconnaissance ou la non-reconnaissance d'une mesure prise dans un autre État contractant. La procédure est régie par la loi de l'État requis.

ARTICLE 25

L'autorité de l'État requis est liée par les constatations de fait sur lesquelles l'autorité de l'État qui a pris la mesure a fondé sa compétence.

ARTICLE 26

1. Si les mesures prises dans un État contractant et qui y sont exécutoires comportent des actes d'exécution dans un autre État contractant, elles sont, dans cet autre État, déclarées exécutoires ou enregistrées aux fins d'exécution, sur requête de toute partie intéressée, selon la procédure prévue par la loi de cet État.

2. Chaque État contractant applique à la déclaration d'exequatur ou à l'enregistrement une procédure simple et rapide.

3. La déclaration d'exequatur ou l'enregistrement ne peuvent être refusés que pour l'un des motifs prévus à l'article 23, paragraphe 2.

ARTICLE 27

Sous réserve de ce qui est nécessaire pour l'application des articles qui précèdent, l'autorité de l'État requis ne procédera à aucune révision au fond de la mesure prise.

ARTICLE 28

Les mesures prises dans un État contractant, qui sont déclarées exécutoires ou enregistrées aux fins d'exécution dans un autre État contractant, y sont mises à exécution comme si elles avaient été prises par les autorités de cet autre État. La mise à exécution des mesures se fait conformément à la loi de l'État requis dans les limites qui y sont prévues, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.

CHAPITRE V**COOPÉRATION****ARTICLE 29**

1. Chaque État contractant désigne une Autorité centrale chargée de satisfaire aux obligations qui lui sont imposées par la Convention.

2. Un État fédéral, un État dans lequel plusieurs systèmes de droit sont en vigueur ou un État ayant des unités territoriales autonomes est libre de désigner plus d'une Autorité centrale et de spécifier l'étendue territoriale ou personnelle de leurs fonctions. L'État qui

ARTIKEL 24

Onvermindert het bepaalde in artikel 23, eerste lid, kan iedere belanghebbende persoon de bevoegde autoriteiten van een Verdragsluitende Staat verzoeken een beslissing te nemen over de erkenning of de niet-erkenning van een in een andere Verdragsluitende Staat genomen maatregel. De procedure wordt beheerst door het recht van de aangezochte Staat.

ARTIKEL 25

De autoriteit van de aangezochte Staat is gebonden aan de vaststelling van de feiten waarop de autoriteit van de Staat waar de maatregel is genomen haar bevoegdheid heeft gebaseerd.

ARTIKEL 26

1. Indien maatregelen die in een Verdragsluitende Staat zijn genomen en daar uitvoerbaar zijn, in een andere Verdragsluitende Staat ten uitvoer moeten worden gelegd, worden zij op verzoek van een belanghebbende partij in die andere Staat uitvoerbaar verklaard of voor tenuitvoerlegging geregistreerd volgens de procedure die in het recht van laatstgenoemde Staat is voorzien.

2. Elke Verdragsluitende Staat gebruikt voor de verklaring van uitvoerbaarheid of de registratie een eenvoudige en snelle procedure.

3. De verklaring van uitvoerbaarheid of de registratie kan slechts op een van de in artikel 23, tweede lid, voorziene gronden worden geweigerd.

ARTIKEL 27

Behoudens de toetsing die in verband met de toepassing van de voorgaande artikelen noodzakelijk is, mag geen toetsing plaats vinden van de gronden waarop een genomen maatregel berust.

ARTIKEL 28

Maatregelen genomen in de ene Verdragsluitende Staat en uitvoerbaar verklaard of voor tenuitvoerlegging geregistreerd in een andere Verdragsluitende Staat, worden in laatstgenoemde Staat ten uitvoer gelegd alsof deze maatregelen door de autoriteiten van die Staat waren genomen. De tenuitvoerlegging vindt plaats overeenkomstig het recht van de aangezochte Staat binnen de door dat recht voorziene grenzen, met inachtneming van het belang van het kind.

HOOFDSTUK V**SAMENWERKING****ARTIKEL 29**

1. Elke Verdragsluitende Staat wijst een Centrale Autoriteit aan die is belast met de naleving van de door het Verdrag aan haar opgelegde verplichtingen.

2. Federale Staten, Staten waarin meer dan één rechtsstelsel geldt en staten die autonome territoriale eenheden omvatten, Staat het vrij meer dan één centrale autoriteit aan te wijzen en de territoriale of personele reikwijdte van hun taken aan te geven. Een Staat die

fait usage de cette faculté désigne l'Autorité centrale à laquelle toute communication peut être adressée en vue de sa transmission à l'Autorité centrale compétente au sein de cet État.

ARTICLE 30

1. Les Autorités centrales doivent coopérer entre elles et promouvoir la coopération entre les autorités compétentes de leur État pour réaliser les objectifs de la Convention.

2. Elles prennent, dans le cadre de l'application de la Convention, les dispositions appropriées pour fournir des informations sur leur législation, ainsi que sur les services disponibles dans leur État en matière de protection de l'enfant.

ARTICLE 31

L'Autorité centrale d'un État contractant prend soit directement, soit avec le concours d'autorités publiques ou d'autres organismes, toutes dispositions appropriées pour :

- a) faciliter les communications et offrir l'assistance prévues aux articles 8 et 9 et au présent chapitre ;
- b) faciliter par la médiation, la conciliation ou tout autre mode analogue, des ententes à l'amiable sur la protection de la personne ou des biens de l'enfant, dans les situations auxquelles s'applique la Convention ;
- c) aider, sur demande d'une autorité compétente d'un autre État contractant, à localiser l'enfant lorsqu'il paraît que celui-ci est présent sur le territoire de l'État requis et a besoin de protection.

ARTICLE 32

Sur demande motivée de l'Autorité centrale ou d'une autre autorité compétente d'un État contractant avec lequel l'enfant a un lien étroit, l'Autorité centrale de l'État contractant dans lequel l'enfant a sa résidence habituelle et dans lequel il est présent peut, soit directement, soit avec le concours d'autorités publiques ou d'autres organismes :

- a) fournir un rapport sur la situation de l'enfant ;
- b) demander à l'autorité compétente de son État d'examiner l'opportunité de prendre des mesures tendant à la protection de la personne ou des biens de l'enfant.

ARTICLE 33

1. Lorsque l'autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 envisage le placement de l'enfant dans une famille d'accueil ou dans un établissement, ou son recueil légal par *kafala* ou par une institution analogue, et que ce placement ou ce recueil aura lieu dans un autre État contractant, elle consulte au préalable l'Autorité centrale ou une autre autorité compétente de ce dernier État. Elle lui communique à cet effet un rapport sur l'enfant et les motifs de sa proposition sur le placement ou le recueil.

van deze mogelijkheid gebruik maakt, wijst de centrale autoriteit aan waaraan alle mededelingen kunnen worden gedaan met het oog op overbrenging daarvan aan de bevoegde centrale autoriteit binnen deze Staat.

ARTIKEL 30

1. De Centrale Autoriteiten werken onderling samen en bevorderen de samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten in hun staten ten einde de doelstellingen van het Verdrag te verwezenlijken.

2. Zij nemen, in verband met de toepassing van het Verdrag, alle passende maatregelen om informatie te verstrekken over de wetgeving van en de beschikbare diensten in hun Staat op het gebied van de bescherming van kinderen.

ARTIKEL 31

De Centrale Autoriteit van een Verdragsluitende Staat neemt, hetzij rechtstreeks, hetzij via overheidsinstanties of andere instellingen, alle passende maatregelen ten einde :

- a) de informatie-uitwisseling te vereenvoudigen en de in de artikelen 8 en 9 en in dit hoofdstuk bedoelde bijstand te verlenen ;
- b) door bemiddeling, verzoening of overeenkomstige methoden minnelijke schikkingen te bevorderen met betrekking tot de bescherming van de persoon of het vermogen van het kind, in de omstandigheden waarin het Verdrag van toepassing is ;
- c) op verzoek van de bevoegde autoriteit van een andere verdragsluitende Staat bijstand te verlenen bij het opsporen van het kind, indien het ernaar uitzet dat dit zich op het grondgebied van de aangezochte Staat bevindt en bescherming nodig heeft.

ARTIKEL 32

Op een met redenen omkleed verzoek van de Centrale Autoriteit of van een andere bevoegde autoriteit van een Verdragsluitende Staat waarmee het kind een nauwe band heeft, kan de Centrale Autoriteit van de Verdragsluitende Staat waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft en waar het zich bevindt, rechtstreeks of via overheidsinstanties of andere instellingen :

- a) een rapport uitbrengen over de situatie van het kind ;
- b) de bevoegde autoriteit van haar Staat verzoeken na te gaan of maatregelen ter bescherming van de persoon of het vermogen van het kind wenselijk zijn.

ARTIKEL 33

1. Indien een ingevolge de artikelen 5 tot en met 10 bevoegde autoriteit de plaatsing van het kind in een pleeggezin of in een instelling dan wel de verstrekking van zorg aan het kind door middel van *kafala* of een overeenkomstig rechtsinstituut overweegt en indien deze plaatsing of zorg dient plaats te vinden in een andere Verdragsluitende Staat, pleegt zij eerst overleg met de Centrale Autoriteit of een andere bevoegde autoriteit van laatstgenoemde Staat. Daartoe verstrekt zij een rapport over het kind, vergezeld van de redenen voor de voorgestelde plaatsing of zorg.

2. La décision sur le placement ou le recueil ne peut être prise dans l'État requérant que si l'Autorité centrale ou une autre autorité compétente de l'État requis a approuvé ce placement ou ce recueil, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.

ARTICLE 34

1. Lorsqu'une mesure de protection est envisagée, les autorités compétentes en vertu de la Convention peuvent, si la situation de l'enfant l'exige, demander à toute autorité d'un autre État contractant qui détient des informations utiles pour la protection de l'enfant de les lui communiquer.

2. Chaque État contractant pourra déclarer que les demandes prévues au paragraphe premier ne pourront être acheminées que par l'intermédiaire de son Autorité centrale.

ARTICLE 35

1. Les autorités compétentes d'un État contractant peuvent demander aux autorités d'un autre État contractant de prêter leur assistance à la mise en œuvre de mesures de protection prises en application de la Convention, en particulier pour assurer l'exercice effectif d'un droit de visite, ainsi que du droit de maintenir des contacts directs réguliers.

2. Les autorités d'un État contractant dans lequel l'enfant n'a pas sa résidence habituelle peuvent, à la demande d'un parent résidant dans cet État et souhaitant obtenir ou conserver un droit de visite, recueillir des renseignements ou des preuves et se prononcer sur l'aptitude de ce parent à exercer le droit de visite et sur les conditions dans lesquelles il pourrait l'exercer. L'autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 pour statuer sur le droit de visite devra, avant de se prononcer, prendre en considération ces renseignements, preuves ou conclusions.

3. Une autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 pour statuer sur le droit de visite peut suspendre la procédure jusqu'au terme de la procédure prévue au paragraphe 2, notamment lorsqu'elle est saisie d'une demande tendant à modifier ou supprimer le droit de visite conféré par les autorités de l'État de l'ancienne résidence habituelle.

4. Cet article n'empêche pas une autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 de prendre des mesures provisoires jusqu'au terme de la procédure prévue au paragraphe 2.

ARTICLE 36

Dans le cas où l'enfant est exposé à un grave danger, les autorités compétentes de l'État contractant dans lequel des mesures de protection de cet enfant ont été prises ou sont en voie de l'être, si elles sont informées du changement de résidence ou de la présence de l'enfant dans un autre État, avisent les autorités de cet État de ce danger et des mesures prises ou en cours d'examen.

2. De beslissing over de plaatsing of de verstrekking van zorg mag in de verzoekende Staat slechts worden genomen indien de Centrale Autoriteit of een andere bevoegde autoriteit van de aangezochte Staat heeft ingestemd met de plaatsing of de zorg, met inachtneming van het belang van het kind.

ARTIKEL 34

1. Wanneer een beschermende maatregel wordt overwogen, kunnen de ingevolge het Verdrag bevoegde autoriteiten, indien de situatie van het kind dit vereist, elke autoriteit van een andere Verdragsluitende Staat die informatie heeft die van belang is voor de bescherming van het kind, verzoeken deze informatie mee te delen.

2. Een Verdragsluitende Staat kan verklaren dat verzoeken ingevolge het eerste lid slechts via zijn Centrale Autoriteit aan zijn autoriteiten kunnen worden doorgeleid.

ARTIKEL 35

1. De bevoegde autoriteiten van een Verdragsluitende Staat kunnen de autoriteiten van een andere Verdragsluitende Staat verzoeken bijstand te verlenen bij de uitvoering van de ingevolge dit Verdrag getroffen beschermende maatregelen, in het bijzonder bij de verzekering van de daadwerkelijke uitoefening van het omgangsrecht alsmede het recht om regelmatige rechtstreekse contacten te onderhouden.

2. De autoriteiten van een Verdragsluitende Staat waar het kind niet zijn gewone verblijfplaats heeft, kunnen op verzoek van de in die Staat woonachtige ouder die een omgangsrecht met het kind tracht te verkrijgen of te behouden, inlichtingen of bewijsmateriaal verzamelen en zich uitspreken over de geschiktheid van die ouder om het omgangsrecht uit te oefenen en over de voorwaarden waaronder dat recht moet worden uitgeoefend. Een autoriteit die ingevolge de artikelen 5 tot en met 10 bevoegd is om over het omgangsrecht met het kind te beslissen, dient alvorens een beslissing te nemen met deze informatie, dit bewijsmateriaal en deze bevindingen rekening te houden.

3. Een autoriteit die ingevolge de artikelen 5 tot en met 10 bevoegd is om te beslissen over het omgangsrecht, kan de procedure schorsen hangende de uitkomst van een op grond van het tweede lid ingediend verzoek, in het bijzonder wanneer bij haar een verzoek aanhangig is gemaakt tot beperking of beëindiging van een omgangsrecht dat is toegekend in de Staat waar het kind zijn vorige gewone verblijfplaats had.

4. Dit artikel laat onverlet de bevoegdheid van een ingevolge de artikelen 5 tot en met 10 bevoegde autoriteit om hangende de uitkomst van het ingevolge het tweede lid ingediende verzoek voorlopige maatregelen te nemen.

ARTIKEL 36

In alle gevallen waarin een kind is blootgesteld aan een ernstig gevaar doen de bevoegde autoriteiten van de Verdragsluitende Staat waar maatregelen voor de bescherming van het kind zijn genomen of worden overwogen, indien hun wordt meegedeeld dat de verblijfplaats van het kind is overgebracht naar of dat het kind zich bevindt in een andere Staat, aan de autoriteiten van die andere staat mededeling van dit gevaar en de genomen of in overweging zijnde maatregelen.

ARTICLE 37

Une autorité ne peut demander ou transmettre des informations en application de ce chapitre si elle est d'avis qu'une telle demande ou transmission pourrait mettre en danger la personne ou les biens de l'enfant, ou constituer une menace grave pour la liberté ou la vie d'un membre de sa famille.

ARTICLE 38

1. Sans préjudice de la possibilité de réclamer des frais raisonnables correspondant aux services fournis, les autorités centrales et les autres autorités publiques des États contractants supportent leurs frais découlant de l'application des dispositions du présent chapitre.

2. Un État contractant peut conclure des accords avec un ou plusieurs autres États contractants sur la répartition des frais.

ARTICLE 39

Tout État contractant pourra conclure avec un ou plusieurs autres États contractants des accords en vue de favoriser dans leurs rapports réciproques l'application du présent chapitre. Les États qui ont conclu de tels accords en transmettront une copie au dépositaire de la Convention.

CHAPITRE VI**DISPOSITIONS GÉNÉRALES****ARTICLE 40**

1. Les autorités de l'État contractant de la résidence habituelle de l'enfant ou de l'État contractant où une mesure de protection a été prise peuvent délivrer au titulaire de la responsabilité parentale ou à toute personne à qui est confiée la protection de la personne ou des biens de l'enfant, à sa demande, un certificat indiquant sa qualité et les pouvoirs qui lui sont conférés.

2. La qualité et les pouvoirs indiqués par le certificat sont tenus pour établis, sauf preuve contraire.

3. Chaque État contractant désigne les autorités habilitées à établir le certificat.

ARTICLE 41

Les données personnelles rassemblées ou transmises conformément à la Convention ne peuvent être utilisées à d'autres fins que celles pour lesquelles elles ont été rassemblées ou transmises.

ARTIKEL 37

Een autoriteit vraagt of verstrekt geen informatie ingevolge dit hoofdstuk, indien volgens haar aannemelijk is dat een dergelijke handeling de persoon of het vermogen van het kind in gevaar zou kunnen brengen, of een ernstige bedreiging zou vormen voor de vrijheid of het leven van een familielid van het kind.

ARTIKEL 38

1. Onvermindert de mogelijkheid een redelijke vergoeding te vragen voor het verlenen van diensten, dienen centrale autoriteiten en andere overheidsinstanties van de verdragsluitende staten hun eigen kosten te dragen bij de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk.

2. Een Verdragsluitende Staat kan met een of meer andere verdragsluitende staten overeenkomsten sluiten inzake de onderlinge verdeling van de kosten.

ARTIKEL 39

Een Verdragsluitende Staat kan met een of meer andere verdragsluitende staten overeenkomsten sluiten met het oog op verbetering van de toepassing van dit hoofdstuk in hun onderlinge betrekkingen. De staten die een zodanige overeenkomst hebben gesloten, zenden een afschrift daarvan aan de depositaris van het Verdrag.

HOOFDSTUK VI**ALGEMENE BEPALINGEN****ARTIKEL 40**

1. De autoriteiten van de Verdragsluitende Staat waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, of van de Verdragsluitende Staat waar een beschermende maatregel is genomen, kunnen aan de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid heeft of aan de persoon aan wie de bescherming van de persoon of het vermogen van het kind is toevertrouwd, op zijn of haar verzoek een verklaring verstrekken waarin wordt aangegeven in welke hoedanigheid die persoon kan optreden en welke bevoegdheden hem of haar zijn verleend.

2. De in de verklaring aangegeven hoedanigheid en bevoegdheden wordt deze persoon geacht te bezitten, behoudens bewijs van het tegendeel.

3. Elke Verdragsluitende Staat wijst de autoriteiten aan die bevoegd zijn de verklaring op te stellen.

ARTIKEL 41

Persoonlijke gegevens die op grond van het Verdrag zijn verzameld of meegedeeld mogen slechts worden gebruikt voor de doeleinden waarvoor zij zijn verzameld of meegedeeld.

ARTICLE 42

Les autorités auxquelles des informations sont transmises en assurent la confidentialité conformément à la loi de leur État.

ARTICLE 43

Les documents transmis ou délivrés en application de la Convention sont dispensés de toute légalisation ou de toute formalité analogue.

ARTICLE 44

Chaque État contractant peut désigner les autorités à qui les demandes prévues aux articles 8, 9 et 33 doivent être envoyées.

ARTICLE 45

1. Les désignations mentionnées aux articles 29 et 44 sont communiquées au Bureau permanent de la Conférence de La Haye de droit international privé.

2. La déclaration mentionnée à l'article 34, paragraphe 2, est faite au dépositaire de la Convention.

ARTICLE 46

Un État contractant dans lequel des systèmes de droit ou des ensembles de règles différents s'appliquent en matière de protection de l'enfant et de ses biens n'est pas tenu d'appliquer les règles de la Convention aux conflits concernant uniquement ces différents systèmes ou ensembles de règles.

ARTICLE 47

Au regard d'un État dans lequel deux ou plusieurs systèmes de droit ou ensembles de règles ayant trait aux questions régies par la présente Convention s'appliquent dans des unités territoriales différentes :

1. toute référence à la résidence habituelle dans cet État vise la résidence habituelle dans une unité territoriale ;

2. toute référence à la présence de l'enfant dans cet État vise la présence de l'enfant dans une unité territoriale ;

3. toute référence à la situation des biens de l'enfant dans cet État vise la situation des biens de l'enfant dans une unité territoriale ;

4. toute référence à l'État dont l'enfant possède la nationalité vise l'unité territoriale désignée par la loi de cet État ou, en l'absence de règles pertinentes, l'unité territoriale avec laquelle l'enfant présente le lien le plus étroit ;

ARTIKEL 42

De autoriteiten aan wie informatie wordt verstrekt garanderen de vertrouwelijkheid daarvan in overeenstemming met het recht van hun Staat.

ARTIKEL 43

Alle krachtens dit Verdrag verzonden of afgegeven bescheiden zijn vrijgesteld van legalisatie of enige andere soortgelijke formaliteit.

ARTIKEL 44

Elke Verdragsluitende Staat kan de autoriteiten aanwijzen tot wie de verzoeken bedoeld in de artikelen 8, 9 en 33 dienen te worden gericht.

ARTIKEL 45

1. Van de aanwijzingen bedoeld in de artikelen 29 en 44 wordt mededeling gedaan aan het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht.

2. De in het tweede lid van artikel 34 bedoelde verklaring wordt afgelegd bij de depositaris bij het Verdrag.

ARTIKEL 46

Een Verdragsluitende Staat met verschillende rechtsstelsels of regelingen met betrekking tot de bescherming van het kind en diens vermogen, is niet gehouden de bepalingen van het Verdrag toe te passen op conflicten die slechts deze verschillende rechtsstelsels of regelingen betreffen.

ARTIKEL 47

Ten aanzien van een Staat die op het gebied van enige bij dit Verdrag geregelde aangelegenheid twee of meer rechtsstelsels of verzamelingen rechtsregels heeft die binnen territoriale eenheden van toepassing zijn :

1. wordt een verwijzing naar de gewone verblijfplaats in die staat uitgelegd als een verwijzing naar de gewone verblijfplaats in een territoriale eenheid ;

2. wordt een verwijzing naar de aanwezigheid van het kind in die Staat uitgelegd als een verwijzing naar aanwezigheid in een territoriale eenheid ;

3. wordt een verwijzing naar de ligging van vermogen van het kind in die Staat uitgelegd als een verwijzing naar de ligging van vermogen van het kind in een territoriale eenheid ;

4. wordt een verwijzing naar de Staat waarvan het kind de nationaliteit bezit uitgelegd als een verwijzing naar de door het recht van die Staat aangewezen territoriale eenheid of, bij gebreke van ter zake dienende regels, naar de territoriale eenheid waarmee het kind de nauwste betrekkingen heeft ;

5. toute référence à l'État dont une autorité est saisie d'une demande en divorce ou séparation de corps des parents de l'enfant, ou en annulation de leur mariage, vise l'unité territoriale dont une autorité est saisie d'une telle demande ;

6. toute référence à l'État avec lequel l'enfant présente un lien étroit vise l'unité territoriale avec laquelle l'enfant présente ce lien ;

7. toute référence à l'État où l'enfant a été déplacé ou retenu vise l'unité territoriale dans laquelle l'enfant a été déplacé ou retenu ;

8. toute référence aux organismes ou autorités de cet État, autres que les Autorités centrales, vise les organismes ou autorités habilités à agir dans l'unité territoriale concernée ;

9. toute référence à la loi, à la procédure ou à l'autorité de l'État où une mesure a été prise vise la loi, la procédure ou l'autorité de l'unité territoriale dans laquelle cette mesure a été prise ;

10. toute référence à la loi, à la procédure ou à l'autorité de l'État requis vise la loi, la procédure ou l'autorité de l'unité territoriale dans laquelle la reconnaissance ou l'exécution est invoquée.

ARTICLE 48

Pour identifier la loi applicable en vertu du chapitre III, lorsqu'un État comprend deux ou plusieurs unités territoriales dont chacune a son propre système de droit ou un ensemble de règles ayant trait aux questions régies par la présente Convention, les règles suivantes s'appliquent :

a) en présence de règles en vigueur dans cet État identifiant l'unité territoriale dont la loi est applicable, la loi de cette unité s'applique ;

b) en l'absence de telles règles, la loi de l'unité territoriale définie selon les dispositions de l'article 47 s'applique.

ARTICLE 49

Pour identifier la loi applicable en vertu du chapitre III, lorsqu'un État comprend deux ou plusieurs systèmes de droit ou ensembles de règles applicables à des catégories différentes de personnes pour les questions régies par la présente Convention, les règles suivantes s'appliquent :

a) en présence de règles en vigueur dans cet État identifiant laquelle de ces lois est applicable, cette loi s'applique ;

b) en l'absence de telles règles, la loi du système ou de l'ensemble de règles avec lequel l'enfant présente le lien le plus étroit s'applique.

5. wordt een verwijzing naar de Staat bij de autoriteiten waarvan een verzoek tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed door de ouders van het kind of tot nietigverklaring van hun huwelijk aanhangig is, uitgelegd als een verwijzing naar de territoriale eenheid bij de autoriteiten waarvan een dergelijk verzoek aanhangig is ;

6. wordt een verwijzing naar de Staat waarmee het kind een nauwe band heeft, uitgelegd als een verwijzing naar de territoriale eenheid waarmee het kind een zodanige band heeft ;

7. wordt een verwijzing naar de Staat waarheen het kind is overgebracht of waarin het wordt vastgehouden uitgelegd als een verwijzing naar de desbetreffende territoriale eenheid waarnaar het kind is overgebracht of waarin het wordt vastgehouden ;

8. wordt een verwijzing naar de instellingen of autoriteiten van de Staat, niet zijnde de centrale autoriteiten, uitgelegd als een verwijzing naar de instellingen of autoriteiten die in de desbetreffende territoriale eenheid tot optreden bevoegd zijn ;

9. wordt een verwijzing naar het recht of de procedure of de autoriteit van de Staat waarin een maatregel is genomen uitgelegd als een verwijzing naar het recht of de procedure of de autoriteit van de territoriale eenheid waarin een zodanige maatregel is genomen ;

10. wordt een verwijzing naar het recht of de procedure of de autoriteit van de aangezochte Staat uitgelegd als een verwijzing naar het recht of de procedure of de autoriteit van de territoriale eenheid waarin om erkenning of tenuitvoerlegging wordt verzocht.

ARTIKEL 48

Teneinde het op grond van hoofdstuk III toepasselijke recht aan te wijzen ten aanzien van een Staat die twee of meer territoriale eenheden omvat met ieder hun eigen rechtsstelsel of verzameling rechtsregels op het gebied van enige aangelegenheid die onder dit Verdrag valt, zijn de volgende regels van toepassing :

a) indien in die Staat regels van kracht zijn waarin wordt vastgesteld van welke territoriale eenheid het recht van toepassing is, wordt het recht van die eenheid toegepast ;

b) in afwezigheid van dergelijke regels is het recht van het desbetreffende gebiedsdeel volgens het bepaalde in artikel 47 van toepassing.

ARTIKEL 49

Teneinde het krachtens hoofdstuk III toepasselijke recht aan te wijzen ten aanzien van een Staat die twee of meer rechtsstelsels of regelingen heeft die op verschillende categorieën personen van toepassing zijn op het gebied van enige in dit Verdrag geregelde aangelegenheid, zijn de volgende regels van toepassing :

a) indien in een zodanige Staat regels van kracht zijn waarin wordt vastgesteld welke van deze stelsels van toepassing is, vindt het desbetreffende stelsel toepassing ;

b) bij gebreke van dergelijke regels, is het recht van toepassing van het stelsel of de verzameling rechtsregels waarmee het kind de nauwste band heeft.

ARTICLE 50

La présente Convention n'affecte pas la Convention du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants, dans les relations entre les Parties aux deux Conventions. Rien n'empêche cependant que des dispositions de la présente Convention soient invoquées pour obtenir le retour d'un enfant qui a été déplacé ou retenu illicitement, ou pour organiser le droit de visite.

ARTIKEL 50

Dit Verdrag doet geen afbreuk aan de toepassing van het Verdrag van 25 oktober 1980 inzake de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen in de betrekkingen tussen de staten die partij zijn bij beide Verdragen. Onverlet blijft echter de mogelijkheid om op bepalingen van dit Verdrag een beroep te doen ten einde de terugkeer te bewerkstelligen van een kind dat ongeoorloofd is overgebracht of wordt vastgehouden, of ten einde het omgangsrecht te regelen.

ARTICLE 51

Dans les rapports entre les États contractants, la présente Convention remplace la Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs et la Convention pour régler la tutelle des mineurs, signée à La Haye le 12 juin 1902, sans préjudice de la reconnaissance des mesures prises selon la Convention du 5 octobre 1961 précitée.

ARTIKEL 51

In de betrekkingen tussen de verdragsluitende staten treedt dit Verdrag in de plaats van het Verdrag van 5 oktober 1961 betreffende de bevoegdheid der autoriteiten en de toepasselijke wet inzake de bescherming van minderjarigen en het Verdrag tot regeling der voogdij van minderjarigen ondertekend te 's-Gravenhage op 12 juni 1902, onvermindert de erkenning van maatregelen genomen uit hoofde van het hierboven vermelde Verdrag van 5 oktober 1961.

ARTICLE 52

1. La Convention ne déroge pas aux instruments internationaux auxquels des États contractants sont Parties et qui contiennent des dispositions sur les matières réglées par la présente Convention, à moins qu'une déclaration contraire ne soit faite par les États liés par de tels instruments.

ARTIKEL 52

1. Dit Verdrag laat onverlet internationale regelingen waarbij de verdragsluitende staten partij zijn en die bepalingen bevatten over in dit Verdrag geregelde onderwerpen tenzij een andersluidende verklaring wordt afgelegd door de staten die partij zijn bij dergelijke regelingen.

2. La Convention n'affecte pas la possibilité pour un ou plusieurs États contractants de conclure des accords qui contiennent, en ce qui concerne les enfants habituellement résidents dans l'un des États Parties à de tels accords, des dispositions sur les matières réglées par la présente Convention.

2. Dit Verdrag laat onverlet de mogelijkheid dat een of meer verdragsluitende staten overeenkomsten sluiten die ten aanzien van kinderen die hun gewone verblijfplaats hebben in een van de staten die partij zijn bij dergelijke overeenkomsten bepalingen bevatten over bij dit Verdrag geregelde onderwerpen.

3. Les accords à conclure par un ou plusieurs États contractants sur des matières réglées par la présente Convention n'affectent pas, dans les rapports de ces États avec les autres États contractants, l'application des dispositions de la présente Convention.

3. Overeenkomsten die door een of meer verdragsluitende partijen worden gesloten over onderwerpen die door dit Verdrag worden geregeld, doen in de betrekkingen van deze staten met andere verdragsluitende staten geen afbreuk aan de toepassing van de bepalingen van dit Verdrag.

4. Les paragraphes précédents s'appliquent également aux lois uniformes reposant sur l'existence entre les États concernés de liens spéciaux, notamment de nature régionale.

4. De voorgaande leden zijn eveneens van toepassing op eenvormige wetten die hun grondslag vinden in het bestaan van speciale banden van regionale of andere aard tussen de desbetreffende staten.

ARTICLE 53

ARTIKEL 53

1. La Convention ne s'applique qu'aux mesures prises dans un État après l'entrée en vigueur de la Convention pour cet État.

1. Het Verdrag is slechts van toepassing op maatregelen die zijn genomen in een Staat nadat het Verdrag ten aanzien van die Staat in werking is getreden.

2. La Convention s'applique à la reconnaissance et à l'exécution des mesures prises après son entrée en vigueur dans les rapports entre l'État où les mesures ont été prises et l'État requis.

2. Het Verdrag is van toepassing op de erkenning en de tenuitvoerlegging van maatregelen die zijn genomen nadat het in werking is getreden in de betrekkingen tussen de Staat waar de maatregelen zijn genomen en de aangezochte Staat.

ARTICLE 54

ARTIKEL 54

1. Toute communication à l'Autorité centrale ou à toute autre autorité d'un État contractant est adressée dans la langue originale et accompagnée d'une traduction dans la langue officielle ou l'une des langues officielles de cet État ou, lorsque cette traduction est

1. Mededelingen aan de Centrale Autoriteit of een andere autoriteit van een Verdragsluitende Staat worden gedaan in de oorspronkelijke taal en gaan vergezeld van een vertaling in de officiële taal of in een van de officiële talen van de andere Staat of,

difficilement réalisable, d'une traduction en français ou en anglais.

2. Toutefois, un État contractant pourra, en faisant la réserve prévue à l'article 60, s'opposer à l'utilisation soit du français, soit de l'anglais.

ARTICLE 55

1. Un État contractant pourra, conformément à l'article 60 :

a) réserver la compétence de ses autorités pour prendre des mesures tendant à la protection des biens d'un enfant situés sur son territoire ;

b) se réservé de ne pas reconnaître une responsabilité parentale ou une mesure qui serait incompatible avec une mesure prise par ses autorités par rapport à ces biens.

2. La réserve pourra être restreinte à certaines catégories de biens.

ARTICLE 56

Le secrétaire général de la Conférence de La Haye de droit international privé convoque périodiquement une Commission spéciale afin d'examiner le fonctionnement pratique de la Convention.

CHAPITRE VII

CLAUSES FINALES

ARTICLE 57

1. La Convention est ouverte à la signature des États qui étaient Membres de la Conférence de La Haye de droit international privé lors de sa dix-huitième session.

2. Elle sera ratifiée, acceptée ou approuvée et les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés auprès du ministère des Affaires étrangères du Royaume des Pays-Bas, dépositaire de la Convention.

ARTICLE 58

1. Tout autre État pourra adhérer à la Convention après son entrée en vigueur en vertu de l'article 61, paragraphe 1er.

2. L'instrument d'adhésion sera déposé auprès du dépositaire.

3. L'adhésion n'aura d'effet que dans les rapports entre l'État adhérent et les États contractants qui n'auront pas élevé d'objection à son encontre dans les six mois après la réception de la notification prévue à l'article 63, lettre *b*). Une telle objection pourra également être élevée par tout État au moment d'une ratification, acceptation ou approbation de la Convention, ultérieure à l'adhésion. Ces objections seront notifiées au dépositaire.

wanneer deze vertaling bezwaarlijk kan worden vervaardigd, van een vertaling in het Frans of in het Engels.

2. Een Verdragsluitende Staat kan echter, door het maken van het in artikel 60 bedoelde voorbehoud, bezwaar maken tegen het gebruik van hetzij het Frans, hetzij het Engels.

ARTIKEL 55

1. Een Verdragsluitende Staat kan, in overeenstemming met artikel 60 :

a) zich de bevoegdheid van zijn autoriteiten voorbehouden maatregelen te nemen gericht op de bescherming van het vermogen van een kind dat op zijn grondgebied is gelegen ;

b) zich het recht voorbehouden een ouderlijke verantwoordelijkheid of een maatregel niet te erkennen indien dat gezag of die maatregel in strijd is met een door zijn autoriteiten ten aanzien van dat vermogen genomen maatregel.

2. Het voorbehoud kan worden beperkt tot bepaalde categorieën goederen.

ARTIKEL 56

De secretaris-generaal van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht roept periodiek een Bijzondere Commissie bijeen ten einde de praktische werking van het Verdrag te toetsen.

HOOFDSTUK VII

SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 57

1. Het Verdrag staat open voor ondertekening door de staten die ten tijde van de achttiende zitting lid waren van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht.

2. Het Verdrag dient te worden bekraftigd, aanvaard of goedgekeurd en de akten van bekraftiging, aanvaarding of goedkeuring dienen te worden nedergelegd bij het ministerie van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden, depositaris van het Verdrag.

ARTIKEL 58

1. Iedere andere Staat kan tot het Verdrag toetreden nadat het overeenkomstig artikel 61, eerste lid, in werking is getreden.

2. De akte van toetreding dient te worden nedergelegd bij de depositaris.

3. De toetreding heeft slechts gevolg in de betrekkingen tussen de toetredende Staat en die verdragsluitende staten die niet binnen zes maanden na de ontvangst van de in artikel 63, letter *b*), bedoelde kennisgeving bezwaar hebben gemaakt tegen de toetreding van deze Staat. Een dergelijk bezwaar kan ook door een Staat worden gemaakt op het tijdstip van bekraftiging, aanvaarding of goedkeuring indien deze na een toetreding plaatsvindt. Van elk bezwaar wordt kennis gegeven aan de depositaris.

ARTICLE 59

1. Un État qui comprend deux ou plusieurs unités territoriales dans lesquelles des systèmes de droit différents s'appliquent aux matières régies par la présente Convention pourra, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, déclarer que la Convention s'appliquera à toutes ses unités territoriales ou seulement à l'une ou à plusieurs d'entre elles, et pourra à tout moment modifier cette déclaration en faisant une nouvelle déclaration.

2. Ces déclarations seront notifiées au dépositaire et indiqueront expressément les unités territoriales auxquelles la Convention s'applique.

3. Si un État ne fait pas de déclaration en vertu du présent article, la Convention s'appliquera à l'ensemble du territoire de cet État.

ARTICLE 60

1. Tout État contractant pourra, au plus tard au moment de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, ou au moment d'une déclaration faite en vertu de l'article 59, faire soit l'une, soit les deux réserves prévues aux articles 54, paragraphe 2, et 55. Aucune autre réserve ne sera admise.

2. Tout État pourra, à tout moment, retirer une réserve qu'il aura faite. Ce retrait sera notifié au dépositaire.

3. L'effet de la réserve cessera le premier jour du troisième mois du calendrier après la notification mentionnée au paragraphe précédent.

ARTICLE 61

1. La Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après le dépôt du troisième instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation prévu par l'article 57.

2. Par la suite, la Convention entrera en vigueur :

a) pour chaque État ratifiant, acceptant ou approuvant postérieurement, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après le dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion ;

b) pour chaque État adhérant, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après l'expiration du délai de six mois prévu à l'article 58, paragraphe 3 ;

c) pour les unités territoriales auxquelles la Convention a été étendue conformément à l'article 59, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la notification visée dans cet article.

ARTICLE 62

1. Tout État partie à la Convention pourra dénoncer celle-ci par une notification adressée par écrit au dépositaire. La dénonciation pourra se limiter à certaines unités territoriales auxquelles s'applique la Convention.

ARTIKEL 59

1. Indien een Staat twee of meer territoriale eenheden heeft waarin verschillende rechtsstelsels van toepassing zijn betreffende in dit Verdrag geregelde aangelegenheden, kan hij op het tijdstip van ondertekening, bekraftiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding verklaren dat dit Verdrag op al deze territoriale eenheden of slechts op een of meer daarvan van toepassing is en kan hij te allen tijde deze verklaring wijzigen door een nieuwe verklaring af te leggen.

2. Elke verklaring wordt ter kennis gebracht van de depositaris en daarin worden uitdrukkelijk de territoriale eenheden vermeld waarop het Verdrag van toepassing is.

3. Indien een Staat geen verklaring aflegt krachtens dit artikel, is het Verdrag van toepassing op alle gebiedsdelen van die Staat.

ARTIKEL 60

1. Elke Staat kan, uiterlijk op het tijdstip van de bekraftiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, of op het tijdstip waarop de verklaring bedoeld in artikel 59 wordt afgelegd, een of beide in artikel 54, tweede lid en in artikel 55 bedoelde voorbehouden maken. Andere voorbehouden zijn niet toegestaan.

2. Elke Staat kan te allen tijde een gemaakte voorbehoud intrekken. Van de intrekking wordt de depositaris in kennis gesteld.

3. Het voorbehoud houdt op van kracht te zijn op de eerste dag van de derde kalendermaand na de in het voorgaande lid bedoelde kennisgeving.

ARTIKEL 61

1. Het Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van een termijn van drie maanden na de nederlegging van de derde akte van bekraftiging, aanvaarding of goedkeuring, bedoeld in artikel 57.

2. Vervolgens treedt het Verdrag in werking :

a) voor iedere Staat die het Verdrag later bekraftigt, aanvaardt of goedkeurt, op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van een termijn van drie maanden na de nederlegging van zijn akte van bekraftiging, aanvaarding of goedkeuring ;

b) voor iedere Staat die toetreedt, op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van de termijn van drie maanden na afloop van de periode van zes maanden bedoeld in artikel 58, derde lid ;

c) voor een territoriale eenheid waartoe het Verdrag overeenkomstig artikel 59 is uitgebreid, op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van een termijn van drie maanden na de kennisgeving bedoeld in dat artikel.

ARTIKEL 62

1. Een Staat die partij is bij het Verdrag kan dit opzeggen door middel van een schriftelijke kennisgeving gericht aan de depositaris. De opzegging kan beperkt worden tot bepaalde territoriale eenheden waarop het Verdrag van toepassing is.

2. La dénonciation prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de douze mois après la date de réception de la notification par le dépositaire. Lorsqu'une période plus longue pour la prise d'effet de la dénonciation est spécifiée dans la notification, la dénonciation prendra effet à l'expiration de la période en question.

ARTICLE 63

Le dépositaire notifiera aux États membres de la Conférence de La Haye de droit international privé, ainsi qu'aux États qui auront adhéré conformément aux dispositions de l'article 58 :

- a) les signatures, ratifications, acceptations et approbations visées à l'article 57 ;
- b) les adhésions et les objections aux adhésions visées à l'article 58 ;
- c) la date à laquelle la Convention entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 61 ;
- d) les déclarations mentionnées aux articles 34, paragraphe 2, et 59 ;
- e) les accords mentionnés à l'article 39 ;
- f) les réserves visées aux articles 54, paragraphe 2, et 55 et le retrait des réserves prévu à l'article 60, paragraphe 2 ;
- g) les dénonciations visées à l'article 62.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés, ont signé la présente Convention.

Fait à La Haye, le 19 octobre 1996, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire, qui sera déposé dans les archives du gouvernement du Royaume des Pays-Bas et dont une copie certifiée conforme sera remise, par la voie diplomatique, à chacun des États membres de la Conférence de La Haye de droit international privé lors de la dix-huitième session.

2. De opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van een termijn van twaalf maanden nadat de kennisgeving door de depositaris is ontvangen. Wanneer in de kennisgeving een langere opzegtermijn is aangegeven, wordt de opzegging van kracht na het verstrijken van zulk een langere termijn.

ARTIKEL 63

De depositaris geeft de lidstaten van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht en de staten die overeenkomstig artikel 58 zijn toegetreden, kennis van het volgende :

- a) de ondertekeningen, bekrachtigingen, aanvaardingen en goedkeuringen bedoeld in artikel 57 ;
- b) de toetredingen en de bezwaren tegen toetredingen bedoeld in artikel 58 ;
- c) de datum waarop het Verdrag in werking treedt overeenkomstig artikel 61 ;
- d) de verklaringen bedoeld in de artikelen 34, tweede lid, en 59 ;
- e) de overeenkomsten bedoeld in artikel 39 ;
- f) de voorbehouden bedoeld in de artikelen 54, tweede lid, en 55 en de intrekkingen bedoeld in artikel 60, tweede lid ;
- g) de opzeggingen bedoeld in artikel 62.

Ten blyke waarvan de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

Gedaan te 's-Gravenhage, op 19 oktober 1996, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en waarvan langs diplomatische weg een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift zal worden gezonden aan elk der staten die lid waren van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht ten tijde van haar achttiende zitting.

**AVANT-PROJET DE LOI
SOUMIS À L'AVIS
DU CONSEIL D'ÉTAT**

Avant-projet de loi portant assentiment à la Convention concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants, faite à La Haye le 19 octobre 1996.

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

La Convention concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants, faite à La Haye le 19 octobre 1996, sortira son plein et entier effet.

*
* * *

**VOORONTWERP VAN WET
VOOR ADVIES VOORGELEGD
AAN DE RAAD VAN STATE**

Voorontwerp van wet houdende instemming met het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, gedaan te 's Gravenhage op 19 oktober 1996.

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, gedaan te 's-Gravenhage op 19 oktober 1996, zal volkomen gevolg hebben.

*
* * *

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N°s 51.489/2 ET 51.491/2
DU 2 JUILLET 2012**

Le Conseil d'État, section de législation, deuxième chambre, saisi par le vice-premier ministre et ministre de Affaires étrangères, le 7 juin 2012, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi « portant assentiment à la Convention concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants, faite à La Haye, le 19 octobre 1996 » (51.489/2) et par la ministre de la Justice, le 8 juin 2012, d'une demande d'avis sur un avantprojet de loi « visant à assurer la mise en œuvre de la Convention de La Haye du 19 octobre 1996 concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants » (51.491/2), a donné l'avis suivant, dans un délai de trente jours :

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avantprojet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations suivantes.

FORMALITÉ PRÉALABLE

Il ressort de l'article 19/1, § 1er, de la loi du 5 mai 1997 «relative à la coordination de la politique fédérale de développement durable» qu'en principe, tout avantprojet de loi, tout projet d'arrêté royal et tout projet de décision soumis à l'approbation du Conseil des ministres doivent donner lieu à un examen préalable de la nécessité de réaliser une évaluation d'incidence (1) ; les seuls cas dans lesquels un tel examen préalable ne doit pas avoir lieu sont ceux qui sont appelés à être fixés par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres (2), qui, à ce jour, en l'état des textes publiés au *Moniteur belge*, n'a pas été pris.

Il conviendra de veiller au bon accomplissement de cette formalité.

OBSERVATION PRÉALABLE

Le délégué de la ministre a communiqué deux tableaux exposant le champ d'application respectif de la Convention «concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de

(1) Article 19/1, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 5 mai 1997 précitée. L'article 19/1, § 2, de la loi du 5 mai 1997 précitée charge le Roi de fixer, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les modalités de cet examen préalable. À ce jour, aucun arrêté ayant un pareil objet n'a été publié au *Moniteur belge*.

(2) Article 19/1, § 1er, alinéa 2, de la loi du 5 mai 1997 précitée.

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NRS. 51.489/2 EN 51.491/2
VAN 2 JULI 2012**

De Raad van State, afdeling Wetgeving, tweede kamer, op 7 juni 2012 door de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem, van advies te dienen over een voorontwerp van wet « houdende instemming met het verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, gedaan te 's-Gravenhage op 19 oktober 1996 » (51.489/2), en op 8 juni 2012 door de minister van Justitie verzocht haar, van advies te dienen over een voorontwerp van wet « betreffende de implementatie van het Verdrag van 's-Gravenhage van 19 oktober 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen » (51.491/2) heeft het volgende advies gegeven, binnen een termijn van dertig dagen :

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het is vervangen bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

VOORAFGAAND VORMVEREISTE

Uit artikel 19/1, § 1, van de wet van 5 mei 1997 « betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling » volgt dat in principe elk voorontwerp van wet, elk ontwerp van koninklijk besluit in elk voorstel van beslissing dat ter goedkeuring aan de Ministerraad moet worden voorgelegd, aanleiding moet geven tot een voorafgaand onderzoek met betrekking tot de noodzaak om een effectbeoordeling uit te voeren (1) ; de enige gevallen waarin zo een voorafgaand onderzoek niet hoeft plaats te vinden, zijn die welke moeten worden bepaald bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad (2), welk besluit bij de huidige stand van de teksten die in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt zijn, nog niet uitgevaardigd is.

Er moet worden op toegezien dat dit vormvereiste naar behoren wordt vervuld.

VOORAFGAANDE OPMERKING

De gemachtigde van de minister heeft twee tabellen bezorgd waarin de werkingssfeer wordt uiteengezet van respectievelijk het Verdrag « inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het

(1) Artikel 19/1, § 1, eerste lid, van de voornoemde wet van 5 mei 1997. Artikel 19/1, § 2, van de voornoemde wet van 5 mei 1997 belast de Koning met het vastleggen, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, van de nadere regels van dit voorafgaand onderzoek. Momenteel is geen enkel besluit met die strekking bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

(2) Artikel 19/1, § 1, tweede lid, van de voornoemde wet van 5 mei 1997.

protection des enfants», faite à La Haye le 19 octobre 1996, du règlement (CE) n° 2201/2003 du Conseil du 27 novembre 2003 «relatif à la compétence la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale abrogeant le règlement (CE) n° 1347/2000», et du Code de droit international privé, ainsi qu'un tableau d'implémentation de la Convention précitée en droit belge. Vu leur haute valeur explicative, ces documents mériteraient d'être publiés en annexe à l'exposé des motifs.

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

A. DÉSIGNATION D'UNE AUTORITÉ CENTRALE

Dans ses différents avis rendus sur des avant-projets de textes législatifs portant assentiment à la Convention «sur la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants», faite à La Haye le 19 octobre 1996, la section de législation du Conseil d'État a attiré l'attention des auteurs de ces avant-projets sur l'article 29 de la Convention, dont il résulte qu'un État doit, soit se doter d'une autorité centrale unique (article 29.1), soit de plusieurs autorités centrales mais alors dont une sera désignée pour recevoir toute communication. La section de législation en déduisait qu'au cas où l'autorité fédérale n'entendrait pas se doter d'une autorité centrale propre, il lui appartiendrait de conclure avec les entités fédérées un accord de coopération au sens de l'article 92bis, § 1er, de la loi spéciale du 8 août 1980 «de réformes institutionnelles», dans lequel seront définies les modalités de la collaboration visée à l'article 29.2 de la Convention (1).

L'exposé des motifs de l'avant-projet de loi «portant assentiment à la Convention concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants, faite à La Haye le 19 octobre 1996», précise que

(1) Voir l'avis 43.871/3 donné le 18 décembre 2007 sur un projet devenu le décret (flamand) du 28 novembre 2008 « portant assentiment à la Convention sur la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants, établie à La Haye le 19 octobre 1996 » (*Doc. parl.*, VI. parl., 2007-2008, n° 1680/1, pp. 23-27) ; voir également l'avis 47.397/4 donné le 1er décembre 2009 sur un projet devenu le décret de la Communauté germanophone du 28 mars 2011 « portant assentiment à la Convention concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants, conclue à La Haye le 19 octobre 1996 » (*Doc. parl.*, Parl. Comm. germ., 2010-2011, n° 65/1, p. 21) ; l'avis 50.859/4 du 6 février 2012 sur un avant-projet de décret de la Communauté française « portant assentiment à la Convention concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants, faite à La Haye le 19 octobre 1996 » ; l'avis 51.125/4 du 2 avril 2012 sur un avant-projet de décret de la Commission communautaire française « portant assentiment à la Convention concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants, faite à La Haye le 19 octobre 1996 ».

gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen », gedaan te 's-Gravenhage op 19 oktober 1996, van verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 « betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000 » en van het Wetboek van internationaal privaatrecht, alsook een tabel voor de uitvoering van het vooroemde Verdrag in Belgisch recht. Aangezien deze documenten belangrijke toelichtingen bevatten, zou het goed zijn ze als bijlage bij de memorie van toelichting te voegen.

ALGEMENE OPMERKINGEN

A. AANWIJZING VAN EEN CENTRALE AUTORITEIT

In verschillende adviezen die zijn gegeven over voorontwerpen van wetgevende teksten houdende instemming met het Verdrag « inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen », gedaan te 's-Gravenhage op 19 oktober 1996, heeft de afdeling Wetgeving van de Raad van State de stellers van deze voorontwerpen gewezen op artikel 29 van het Verdrag, waaruit blijkt dat een Staat ofwel in een enige centrale autoriteit moet voorzien (artikel 29.1), ofwel in meerdere centrale autoriteiten, waarvan er dan evenwel één wordt aangewezen die alle mededelingen zal ontvangen. De afdeling Wetgeving maakte hieruit op dat in het geval waarin de federale overheid niet van plan is een eigen centrale autoriteit in het leven te roepen, zij met de deelentiteiten een samenwerkingsakkoord dient te sluiten in de zin van artikel 92bis, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 « tot hervorming der instellingen », dat de nadere regels vaststelt van de samenwerking bedoeld in artikel 29.2 van het Verdrag (1).

In de memorie van toelichting bij het voorontwerp van wet « houdende instemming met het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, gedaan te 's-Gravenhage op 19 oktober 1996 » wordt gesteld :

(1) Zie advies 43.871/3, op 18 december 2007 gegeven over een ontwerp dat ontstaan heeft gegeven aan het Vlaams decreet van 28 november 2008 « houdende instemming met het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijk recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, opgemaakt in Den Haag op 19 oktober 1996 » (*Parl.St. VI.Parl. 2007-08, nr. 1680/1, 23-27*) ; zie tevens advies 47.397/4, op 1 december 2009 gegeven over een ontwerp dat ontstaan heeft gegeven aan het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 28 maart 2011 « houdende instemming met het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijk recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, opgemaakt in Den Haag op 19 oktober 1996 » (*Parl.St. D.Parl. 2010-11, nr. 65/1, 21*) ; advies 50.859/4 van 6 februari 2012 over een voorontwerp van decreet van de Franse Gemeenschap « houdende instemming met het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijk recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, opgemaakt in Den Haag op 19 oktober 1996 » ; advies 51.125/4 van 2 april 2012 over een voorontwerp van decreet van de Franse Gemeenschapscommissie « houdende instemming met het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijk recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, opgemaakt in Den Haag op 19 oktober 1996 ».

« [...] conformément à l'article 29 de la Convention de La Haye de 1996 et en accord avec les Communautés, le service public fédéral (SPF) Justice sera désigné comme Autorité centrale chargée de satisfaire aux obligations qui lui sont imposées par la Convention. »

Effectivement, l'article 6 de l'avant-projet de loi «visant à assurer la mise en œuvre de la Convention de La Haye du 19 octobre 1996 concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants » insère dans le Code judiciaire un nouvel article 1322terdecies qui désigne le Service public fédéral Justice comme Autorité centrale.

L'exposé des motifs de l'avant-projet de loi d'assentiment précise encore que

« le transit systématique par l'Autorité centrale vise à permettre la bonne orientation du dossier et la saisine de l'ensemble des autorités compétentes. En vue d'en assurer la bonne fin, un accord de coopération sera conclu avec les autorités communautaires. »

Le délégué de la ministre a précisé que cet accord de coopération est en cours d'élaboration.

La désignation et le fonctionnement de l'autorité centrale sont un élément essentiel de la Convention, comme le révèlent les articles 29 à 34 et 38, qui en définissent les compétences, ainsi que le rapport explicatif de Paul Lagarde (1). La mise en œuvre effective en droit belge de la Convention dépend donc de l'entrée en vigueur de l'accord de coopération qui définira les modalités de coopération de l'autorité fédérale et des entités fédérées, au sein de l'autorité centrale. En effet, à défaut d'accord de coopération, une institution fédérale ne pourrait exercer les compétences relevant des communautés, qui sont visées aux articles 29 et suivants de la Convention.

Il convient dès lors de faire dépendre l'entrée en vigueur de l'avant-projet de loi de mise en œuvre de celle de l'accord de coopération, à savoir l'entrée en vigueur du dernier acte législatif d'assentiment à l'accord de coopération, conformément à l'article 92bis de la loi spéciale précitée (2).

B. DÉCLARATION LORS DE LA SIGNATURE

1. L'article 2 de la Décision du Conseil de l'Union européenne du 19 décembre 2002 «autorisant les États membres à signer, dans l'intérêt de la Communauté, la Convention de La Haye de

(1) Rapport explicatif de Paul Lagarde sur la Convention Protection des enfants de 1996, <http://www.hcch.net/upload/expl34.pdf> notamment n° 136.

(2) Voir le précédent de l'accord de coopération du 6 juin 2005 entre l'État fédéral, la Communauté germanophone, la Communauté française, la Communauté flamande, la Commission communautaire commune, la Commission communautaire française et la Région wallonne « relativ à la mise en œuvre de la loi du 24 avril 2003 réformant l'adoption », qui est entré en vigueur en même temps que la loi du 24 avril 2003 « réformant l'adoption » (voir à cet égard l'avis des chambres réunies de la section de législation du Conseil d'État n° 38.623/VR du 19 juillet 2005, *Doc. parl.*, Chambre, 2005-2006, n° 2157/1).

« Overeenkomstig artikel 29 van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996 en in overleg met de Gemeenschappen, zal de federale overheidsdienst (FOD) Justitie worden aangewezen als Centrale Autoriteit belast met de naleving van de verplichtingen die krachtens het Verdrag worden opgelegd. »

Artikel 6 van het voorontwerp van wet « betreffende de implementatie van het Verdrag van 's-Gravenhage van 19 oktober 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen » voegt in het Gerechtelijk Wetboek onderdaad een nieuw artikel 1322terdecies in waarbij de federale overheidsdienst Justitie wordt aangewezen als centrale autoriteit.

Voorts wordt in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van de instemmingswet het volgende gesteld :

« Het systematische doorsturen via de Centrale Autoriteit beoogt een goede doorverwijzing van het dossier en aanhangigmaking bij de bevoegde autoriteiten mogelijk te maken. Een samenwerkingsakkoord zal gesloten worden met de autoriteiten van de gemeenschappen om zulks tot een goed einde te brengen. »

De gemachtigde van de minister heeft verklaard dat wordt gewerkt aan de totstandkoming van dit samenwerkingsakkoord.

De aanwijzing en de werking van de centrale autoriteit zijn een wezenlijk onderdeel van het Verdrag, zoals blijkt uit de artikelen 29 tot 34 en 38, waarin de bevoegdheden ervan worden vastgesteld, en uit het toelichtend verslag van Paul Lagarde (1). De daadwerkelijke uitvoering van het Verdrag in Belgisch recht hangt dus af van de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord waarin de nadere regels moeten worden vastgesteld voor de samenwerking van de federale overheid en de deelentiteiten binnen de centrale autoriteit. Een federale instelling kan de gemeenschapsbevoegdheden bedoeld in de artikelen 29 en volgende van het Verdrag immers niet uitoefenen indien er geen samenwerkingsakkoord is.

De inwerkingtreding van het voorontwerp van uitvoeringswet moet dus afhankelijk gesteld worden van de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord, namelijk de inwerkingtreding van de laatste wetgevende handeling tot instemming met het samenwerkingsakkoord, overeenkomstig artikel 92bis van de vooroemd bijzondere wet (2).

B. VERKLARING BIJ DE ONDERTEKENING

1. Artikel 2 van de beschikking van de Raad van de Europese Unie van 19 december 2002 « waarbij de lidstaten worden gemachtigd in het belang van de Gemeenschap het Verdrag van

(1) Toelichtend verslag van Paul Lagarde over het Verdrag Bescherming van kinderen van 1996, <http://hcch.e-vision.nl/upload/expl34.pdf>, inzonderheid nr. 136.

(2) Zie het precedent van het samenwerkingsakkoord van 6 juni 2005 tussen de Federale Staat, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie en het Waals Gewest « inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie », dat gelijktijdig met de wet van 24 april 2003 « tot hervorming van de adoptie » in werking is getreden (zie in dit verband het advies van de verenigde kamers van de afdeling Wetgeving van de Raad van State nr. 38.623/VR van 19 juli 2005, *Parl.St. Kamer 2005-06*, nr. 2157/1).

1996 concernant la compétence, la loi applicable, la reconnaissance, l'exécution et la coopération en matière de responsabilité parentale et de mesures de protection des enfants » (1) dispose :

« Lors de la signature de la Convention, les États membres procèdent à la déclaration suivante :

«Les articles 23, 26 et 52 de la Convention accordent aux parties contractantes une certaine souplesse afin qu'une procédure simple et rapide puisse être appliquée à la reconnaissance et à l'exécution des décisions. Les règles communautaires prévoient un système de reconnaissance et d'exécution qui est au moins aussi favorable que les règles énoncées dans la Convention. Par conséquent, une décision rendue par une juridiction d'un État membre de l'Union européenne sur une question relative à la Convention, est reconnue et exécutée en/au/aux/à... (2) par application des règles internes pertinentes du droit communautaire (3).» »

En conséquence de quoi la signature de la Convention par la Belgique, le 1er avril 2003, a été assortie de la déclaration suivante :

« Les articles 23, 26 et 52 de la Convention accordent aux parties contractantes une certaine souplesse afin qu'une procédure simple et rapide puisse être appliquée à la reconnaissance et à l'exécution des décisions. Les règles communautaires prévoient un système de reconnaissance et d'exécution qui est au moins aussi favorable que les règles énoncées dans la Convention. Par conséquent, une décision rendue par une juridiction d'un État membre de l'Union européenne sur une question relative à la Convention, est reconnue et exécutée en Belgique par application des règles internes pertinentes du droit communautaire. (4) »

Cette déclaration ne figure toutefois ni dans le dispositif de la loi en projet, ni même dans l'exposé des motifs.

2. En revanche, l'exposé des motifs fait état de la déclaration suivante :

« Conformément à l'article 34, § 2, de la Convention de La Haye de 1996, il est proposé de déclarer que les demandes tendant à demander à toute autorité d'un autre État contractant de communiquer les informations utiles pour la protection de l'enfant qu'il détient (article 34, § 1er) ne pourront être acheminées que par l'intermédiaire de l'Autorité Centrale belge ».

La meilleure façon de garantir la sécurité juridique pour les citoyens et de s'assurer que les Chambres ont donné leur approbation à cette déclaration, est de se référer à celle-ci dans le dispositif de la loi d'assentiment, et non pas seulement dans l'exposé des motifs.

's-Gravenhage van 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen te ondertekenen » (1) luidt als volgt :

« Wanneer zij het verdrag ondertekenen, leggen de lidstaten de volgende verklaring af :

« De artikelen 23, 26 en 52 van het verdrag bieden de verdrag-sluitende partijen enige flexibiliteit voor het toepassen van een eenvoudige en snelle regeling voor de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen. De voorschriften van de Gemeenschap voorzien in een stelsel van erkenning en tenuitvoerlegging dat ten minste even gunstig is als dat waarin het Verdrag voorziet. Derhalve wordt een door een rechterlijke instantie van een lidstaat van de Europese Unie gegeven beslissing over een onder het verdrag vallende aangelegenheid in ... (2) erkend en ten uitvoer gelegd door toepassing van de ter zake geldende interne communautaire rechtsvoorschriften (3). » »

Dientengevolge is samen met de ondertekening van het Verdrag door België, op 1 april 2003, de volgende verklaring afgelegd :

« De artikelen 23, 26 en 52 van het Verdrag bieden de verdrag-sluitende partijen enige flexibiliteit voor het toepassen van een eenvoudige en snelle regeling voor de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen. De voorschriften van de Gemeenschap voorzien in een stelsel van erkenning en tenuitvoerlegging dat ten minste even gunstig is als dat waarin het Verdrag voorziet. Derhalve wordt een door een rechterlijke instantie van een Lidstaat van de Europese Unie gegeven beslissing over een onder het Verdrag vallende aangelegenheid in België erkend en ten uitvoer gelegd door toepassing van de ter zake geldende interne communautaire rechtsvoorschriften. (4) » (vert.)

Deze verklaring is evenwel niet opgenomen in het dispositief van de ontworpen wet, en zelfs niet in de memorie van toelichting.

2. In de memorie van toelichting wordt daarentegen gewag gemaakt van de volgende verklaring :

« Overeenkomstig artikel 34, § 2, van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996 wordt voorgesteld te verklaren dat verzoeken om informatie mee te delen aan elke autoriteit van een andere Verdragsluitende Staat die informatie heeft die van belang is voor de bescherming van het kind (artikel 34, § 1) slechts via de Belgische Centrale Autoriteit kunnen worden doorgeleid. »

De beste manier om de rechtszekerheid voor de burgers te waarborgen en zich ervan te vergewissen dat de Kamers deze verklaring hebben goedgekeurd, bestaat erin naar die verklaring te verwijzen in het dispositief van de instemmingswet, en niet enkel in de memorie van toelichting.

(1) JOUE, 21 février 2003, L48/1.

(2) Note 1 de la décision, *loc. cit.*, p. L48/2 : « État membre qui procède à la déclaration ».

(3) Note 2 de la décision, *loc. cit.*, p. L48/2 : « Le règlement (CE) n° 1347/2000 joue un rôle particulier dans ce domaine puisqu'il a trait à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale des enfants communs. »

(4) Voir le site de la Conférence de La Haye de droit international privé (HccH), http://www.hcch.net/index_fr.php?act=conventions.status&cid=70.

(1) PBEU, 21 februari 2003, L48/1.

(2) Voetnoot 1 van de beschikking, *loc. cit.*, blz. L48/2 : « Lidstaat die de verklaring aflegt. »

(3) Voetnoot 2 van de beschikking, *loc. cit.*, blz. L48/2 : « Zoals bekend speelt Verordening (EG) nr. 1347/2000 op dit gebied een speciale rol, aangezien zij betrekking heeft op de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid voor gemeenschappelijke kinderen. »

(4) Zie de website van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privatecht (HccH), http://www.hcch.net/index_fr.php?act=status.comment&cid=178&disp=resdn.

3. Mieux vaut donc compléter le dispositif de la loi d'assentiment en conséquence (1), de manière à ce que ces deux déclarations soient publiées à la suite de la Convention, et que l'exposé des motifs fasse état de ces déclarations et de leur portée.

**OBSERVATIONS PARTICULIÈRES RELATIVES À
L'AVANT-PROJET DE LOI VISANT À ASSURER LA MISE
EN ŒUVRE DE LA CONVENTION DE LA HAYE DU
19 OCTOBRE 1996 CONCERNANT LA COMPÉTENCE, LA
LOI APPLICABLE, LA RECONNAISSANCE, L'EXÉCUTION
ET LA COOPÉRATION EN MATIÈRE DE RESPONSABILITÉ
PARENTALE ET DE MESURES DE PROTECTION DES
ENFANTS**

DISPOSITIF

Article 1er

Comme la section de législation l'a relevé à de nombreuses reprises, il s'indique de considérer que la procédure bicamérale parfaite doit être suivie dès qu'une disposition attribue une compétence, une prérogative ou une attribution au ministère public, à un juge d'instruction, à une juridiction d'instruction ou à une juridiction de jugement, en ce qu'elle est de nature à influencer l'*« organisation judiciaire »* au sens de l'article 77, alinéa 1er, 9°, de la Constitution (2).

En l'espèce, les articles 3 et 5 de l'avant-projet examiné modifient les compétences du président du tribunal de première instance. Ils doivent donc être adoptés selon la procédure visée à l'article 77 de la Constitution.

Article 3

(article 1322bis du Code judiciaire en projet)

Les modifications apportées à l'article 1322bis, § 2, du Code judiciaire visent à régler selon la procédure de la requête unilatérale (articles 1025 à 1034 du Code judiciaire) les demandes fondées sur l'article 26 de la Convention, qui tendent à obtenir la reconnaissance

- (1) Dans le même sens, voir l'avis 39.221/2, donné le 26 octobre 2005 sur un avant-projet de loi « portant assentiment au Protocole n° 7 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, fait à Strasbourg le 22 novembre 1984 », en particulier l'observation III «La déclaration interprétative formulée par le gouvernement belge» (*Doc. parl.*, Sénat, 2005-2006, n° 1760/1, pp. 22-28) ; l'avis 45.584/4 du 15 décembre 2008 sur un avant-projet devenu la loi du 12 juillet 2009 « portant assentiment à la Convention internationale de 2001 sur la responsabilité civile pour les dommages dus à la pollution par les hydrocarbures de soute, et à l'Annexe, faites à Londres le 23 mars 2001 » (*Doc. parl.*, Sénat, 2008-2009, n° 1188/1). Voir également *Principes de technique législative - Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, www.raadvst-consetat.be, onglet « Technique législative », recommandation n° 207.
- (2) Voir par exemple l'avis 47.049/2/V du 11 août 2009 sur un avant-projet devenu la loi du 30 décembre 2009 relative à la lutte contre la piraterie maritime et modifiant le Code judiciaire, (*Doc. parl.*, Chambre, 2009-2010, n° 2214/1), l'avis 51.276/2 du 21 mai 2012 sur une proposition de loi modifiant certaines dispositions du Code judiciaire (déposée par M. Koenraad Degroote et consorts), (*Doc. parl.*, Chambre, 2010-2011, n° 1752/2).

3. Men doet er dus beter aan het dispositief van de instemningswet dient-overeenkomstig aan te vullen (1), zodat deze twee verklaringen in aansluiting aan het Verdrag worden bekendgemaakt, en zodat in de memorie van toelichting gewag wordt gemaakt van deze verklaringen en van hun reikwijdte.

**BIJZONDERE OPMERKINGEN OVER HET
VOORONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE
IMPLEMENTATIE VAN HET VERDRAG VAN
'S-GRAVENHAGE VAN 19 OKTOBER 1996 INZAKE
DE BEVOEGDHEID, HET TOEPASSELIJKE RECHT,
DE ERKENNING, DE TENUITVOERLEGGING EN DE
SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN OUDERLIJKE
VERANTWOORDELICHHEID EN MAATREGELEN TER
BESCHERMING VAN KINDEREN**

DISPOSITIEF

Artikel 1

De afdeling Wetgeving heeft reeds herhaaldelijk gesteld dat het raadzaam is ervan uit te gaan dat de procedure van het volledige bicamerisme gevuld dient te worden zodra een bepaling een bevoegdheid of een prerogatif verleent aan het openbaar ministerie, aan een onderzoeksrechter, aan een onderzoeksgericht of aan een vonnisdistrict, aangezien ze een weerslag kan hebben op de « rechtelijke organisatie » in de zin van artikel 77, eerste lid, 9°, van de Grondwet (2).

In casu wijzigen de artikelen 3 en 5 van het voorliggende voorontwerp de bevoegdheden van de voorzitter van de rechtkamer van eerste aanleg. Ze moeten dus worden aangenomen volgens de procedure bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Artikel 3

(ontworpen artikel 1322bis van het Gerechtelijk Wetboek)

De wijzigingen die worden aangebracht in artikel 1322bis, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek strekken ertoe de verzoeken die steunen op artikel 26 van het Verdrag en gericht zijn op het verkrijgen van de erkenning en de tenuitvoerlegging van de beslissingen

- (1) Zie in dezelfde zin advies 39.221/2, op 26 oktober 2005 gegeven over een voorontwerp van wet « houdende instemming met het Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, gedaan te Straatsburg op 22 november 1984 », inzonderheid opmerking III « Interpretatieve verklaring van de Belgische regering » (*Parl. St. Senaat 2005-06, nr. 1760/1, 22-28*) ; advies 45.584/4 van 15 december 2008 over een voorontwerp dat ontstaan heeft gegeven aan de wet van 12 juli 2009 « houdende instemming met het Internationaal Verdrag van 2001 inzake de burgerlijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door bunkerolie, en met de Bijlage, gedaan te Londen op 23 maart 2001 » (*Parl. St. Senaat 2008-09, nr. 1188/1*). Zie ook *Beginselen van de wetgevingstechniek — Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, www.raadvst-consetat.be, tab « Wetgevingstechniek », aanbeveling 207.
- (2) Zie bijvoorbeeld advies 47.049/2/V van 11 augustus 2009 over een voorontwerp dat ontstaan heeft gegeven aan de wet van 30 december 2009 « betreffende de strijd tegen piraterij op zee en tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek » (*Parl. St. Kamer 2009-10, nr. 2214/1*), advies 51.276/2 van 21 mei 2012 over een wetsvoorstel « tot wijziging van een aantal bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek » (ingediend door de heer Koenraad Degroote c.s.) (*Parl. St. Kamer 2010-11, nr. 1752/2*).

et l'exécution des décisions en matière de droit de visite et du droit de maintenir des contacts réguliers.

Ce faisant, l'auteur de l'avant projet calque la disposition en projet sur l'actuel article 1322bis, § 2, tel qu'il a été inséré par la loi du 10 mai 2007 « visant la mise en œuvre du règlement (CE) n° 2201/2003 du Conseil du 27 novembre 2003 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale abrogeant le règlement (CE) n° 1347/2000, de la Convention européenne de Luxembourg du 20 mai 1980 sur la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière de garde des enfants et le rétablissement de la garde des enfants ainsi que de la Convention de La Haye du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants ». En effet, l'article 1322bis, § 2, actuel vise les demandes tendant à « obtenir la reconnaissance et les décisions en matière de droit de visite et de retour de l'enfant ».

La section de législation du Conseil d'État n'a toutefois pas eu l'occasion, à l'époque, de se prononcer sur la distinction établie par l'article 1322bis entre les requêtes contradictoires (§ 1e) et les requêtes unilatérales (§ 2), cette distinction ne figurant pas dans l'avant-projet qui lui avait été soumis. En effet, l'article 6 de cet avant-projet n'envisageait que la requête contradictoire (1).

Le choix de recourir à la requête unilatérale (2), qui est une dérogation au droit commun, gagnerait à être justifié plus clairement dans l'exposé des motifs.

Articles 8 et 9

Malgré l'article 2 du Code de droit international privé qui rappelle déjà le caractère supplétif de celui-ci par rapport aux conventions internationales, l'article 35, § 3, en projet ne fait que rappeler la primauté du droit international conventionnel et des règlements européens sur la loi belge. Ce souci de clarté pourrait toutefois générer des effets pervers, notamment dans l'hypothèse où une disposition similaire du Code de droit international privé n'expliquerait pas pareille dérogation à l'égard d'une autre convention internationale.

Les articles 8 et 9 seront omis.

(1) Voir l'avis 40.378/2 donné le 31 mai 2006 sur un avant-projet de loi devenu la loi du 10 mai 2007 « visant la mise en œuvre du règlement (CE) n° 2201/2003 du Conseil du 27 novembre 2003 relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale, abrogeant le règlement (CE) n° 1347/2000, de la Convention européenne de Luxembourg du 20 mai 1980 sur la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière de garde des enfants et le rétablissement de la garde des enfants ainsi que de la Convention de la Haye du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants », (*Doc. parl., Chambre*, 2006-2007, pp. 71-72).

(2) Voir notamment Cass., 14 janvier 2005, *Pas.*, 2005, I, 76 ; H. Boulaarbah, *Requête unilatérale et inversion du contentieux*, Bruxelles, Larcier, 2010, pp. 351 et s.

inzake het omgangsrecht en het recht om regelmatige rechtstreekse contacten te onderhouden, te regelen volgens de procedure van het eenzijdig verzoekschrift (artikelen 1025 tot 1034 van het Gerechtelijk Wetboek).

Aldus redigeert de steller van het voorontwerp de ontworpen bepaling naar het voorbeeld van het huidige artikel 1322bis, § 2, zoals het is ingevoegd bij de wet van 10 mei 2007 ‘tot tenuitvoerlegging van verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000, van het Europees Verdrag van Luxemburg van 20 mei 1980 betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake het gezag over kinderen en betreffende het herstel van het gezag over kinderen, en van het Verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen ». Het huidige artikel 1322bis, § 2, heeft immers betrekking op de verzoeken die gericht zijn op « de verkrijging van de erkenning en de tenuitvoerlegging van de beslissingen inzake omgangsrecht en terugkeer van het kind ».

De afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft destijds evenwel niet de gelegenheid gehad om zich uit te spreken over het onderscheid dat artikel 1322bis maakt tussen de verzoekschriften op tegenspraak (§ 1) en de eenzijdige verzoekschriften (§ 2), een onderscheid dat niet voorkwam in het voorontwerp dat haar was voorgelegd. Artikel 6 van dit voorontwerp betrof immers slechts het verzoekschrift op tegenspraak (1).

De keuze om gebruik te maken van het eenzijdige verzoekschrift (2), dat een afwijking is van het gemene recht, dient beter te worden gerechtvaardigd in de memorie van toelichting.

Artikelen 8 en 9

Ondanks het feit dat in artikel 2 van het Wetboek van internationaal privaatrecht reeds gewezen wordt op het suppletieve karakter van dit Wetboek ten opzichte van de internationale verdragen, bepaalt het ontworpen artikel 35, § 3, zich ertoe eraan te herinneren dat het internationale verdragsrecht en de Europese verordeningen primeren op de Belgische wet. Dit streven naar duidelijkheid zou evenwel averechtse gevolgen kunnen meebrengen, met name in het geval waarin een soortgelijke bepaling van het Wetboek van Internationaal Privaatrecht een dergelijke afwijking ten opzichte van een ander internationaal verdrag niet explicet zou aangeven.

De artikelen 8 en 9 dienen te worden weggelaten.

(1) Zie advies 40.378/2, op 31 mei 2006 gegeven over een voorontwerp van wet dat ontstaan heeft gegeven aan de wet van 10 mei 2007 « tot tenuitvoerlegging van verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000, van het Europees Verdrag van Luxemburg van 20 mei 1980 betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake het gezag over kinderen en betreffende het herstel van het gezag over kinderen, en van het Verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen » (*Parl. St. Kamer* 2006-07, nr. 3002/1, 71-72).

(2) Zie onder meer Cass. 14 januari 2005, *Pas.*, 2005, I, 76 ; H. Boulaarbah, *Requête unilatérale et inversion du contentieux*, Brussel, Larcier, 2010, 351 e.v.

En tout état de cause, selon le commentaire de l'article 9, celui-ci entend maintenir « l'application des règles de conflits de lois antérieures à l'entrée en vigueur de la présente loi quand bien même les effets découlant d'actes, demandes et faits survenus antérieurement à l'entrée en vigueur de la loi se produiraient après celui-ci ». Cette volonté semble contredire par l'article 9, alinéa 2, en projet, qui semble au contraire rendre la Convention ou le règlement applicables aux effets d'actes, demandes et faits juridiques survenus avant l'entrée en vigueur de la loi en projet, lorsque ces effets se produisent après son entrée en vigueur.

L'article 9 détermine en réalité le champ d'application dans le temps de l'article 35, § 3, en projet du Code de droit international privé. Vu le contenu de cette dernière disposition, soit cet article 9 n'a pas de portée juridique, soit il entend déterminer l'application dans le temps de la Convention et du règlement précité, ce qui ne se conçoit pas au regard de la hiérarchie des normes. Ce champ d'application est en effet défini par l'article 53 de la Convention et les articles 59 et suivants du règlement.

Si les auteurs du projet entendent toutefois rencontrer la lacune relevée dans le commentaire de l'article, à savoir que l'article 53 de la Convention n'envisage pas l'hypothèse d'un conflit de loi par exemple en cas d'attribution de plein droit de la responsabilité parentale, c'est-à-dire sans intervention d'une autorité judiciaire ou administrative par le biais d'une reconnaissance ou de l'adoption d'une mesure, l'article 9 sera revu en ce sens.

La chambre était composée de

Messieurs	président de chambre,
Y. Kreins,	
P. Vandernoot,	conseillers d'État,

Madame	
M. Baguet,	

Messieurs	assesseurs de la section de
S. Van Drooghenbroeck,	législation,
J. Englebert,	

Madame	greffier.
B. Vigneron,	

Le rapport a été présenté par M. X. Delgrange, premier auditeur chef de section.

*Le greffier,
B. Vigneron.*

*Le président,
Y. Kreins.*

*De voorzitter,
Y. Kreins.*

Hoe dan ook beoogt artikel 9 luidens de besprekking ervan « de toepassing van de verwijzingsregels van vóór de inwerkingtreding van deze wet » te behouden, « zelfs al zouden de gevolgen van rechtshandelingen, verzoeken en feiten van vóór de inwerkingtreding van de wet zich erna voordoen ». Dit streven is, naar het zich laat aanzien, in tegenspraak met het ontworpen artikel 9, tweede lid, dat integendeel het Verdrag of de verordening toepasselijk lijkt te maken op de gevolgen van rechtshandelingen, verzoeken en rechtsfeiten die zich hebben voorgedaan voor de inwerkingtreding van de ontworpen wet, indien deze gevolgen na de inwerkingtreding ervan plaatshebben.

In werkelijkheid bepaalt artikel 9 de werkingssfeer *ratione temporis* van het ontworpen artikel 35, § 3, van het Wetboek van internationaal privaatrecht. Gelet op de inhoud van deze laatste bepaling heeft dit artikel 9 ofwel geen juridische betekenis, ofwel beoogt het de toepassing van het Verdrag en van de voornoemde verordening in de tijd te bepalen, wat niet aanvaardbaar is uit het oogpunt van de hiërarchie van de regelgeving. Deze werkingssfeer wordt immers vastgesteld in artikel 53 van het Verdrag en in de artikelen 59 en volgende van de verordening.

Indien de stellers van het ontwerp evenwel ernaar streven de leemte aan te vullen die onder de aandacht wordt gebracht in de besprekking van het artikel, te weten dat artikel 53 van het Verdrag niet het geval behandelt van een wetsconflict ingeval bijvoorbeeld de ouderlijke verantwoordelijkheid van rechtswege ontstaat, dat wil zeggen zonder dat een rechterlijke of administratieve overheid optreedt door middel van een erkenning of aanname van een maatregel, moet artikel 9 in die zin worden herzien.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	
Y. Kreins,	kamervoorzitter,
P. Vandernoot,	staatsraden,

Mevrouw	
M. Baguet,	

de Heren	assessoren van de afdeling
S. Van Drooghenbroeck,	Wetgeving,
J. Englebert,	

Mevrouw	griffier.
B. Vigneron,	

Het verslag werd uitgebracht door de Heer X. Delgrange, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de Heer P. Vandernoot.

*De griffier,
B. Vigneron.*